

Załącznik do Uchwały Nr LXV/614/2010
Rady Miejskiej w Jarocinie
z dnia 29 września 2010 roku

STRATEGIA ROZWOJU GMINY JAROCIN NA LATA 2011 - 2025

JAROCIN 2010

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Projekt Strategia Rozwoju Gminy Jarocin na lata 2011- 2025

realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki,
współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt Strategia Rozwoju Gminy Jarocin na lata 2011- 2025

opracowany został przez:

Zespół Zadaniowy ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jarocin
Zespół Roboczy ds. przygotowania planu rozwoju (strategii rozwoju miasta i gminy Jarocin)
Komisję doraźną Rady Miejskiej dla opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jarocin
Stowarzyszenie Rozwoju Gospodarczego Gmin ze Szczecina

Wydawca:

URZĄD MIEJSKI W JAROCINIE

Al. Niepodległości 10
63- 200 Jarocin
tel. (62) 749-96-00
fax (62) 747-22-25
e-mail: office@jarocin.pl
www.jarocin.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Diagnoza strategiczna.....	8
3. Wizja przyszłości Gminy Jarocin.....	42
4. Realizacja strategii.....	51

Spis tabel

Tabela 2-2-1 Demografia w Gminie Jarocin w latach 1998- 2009	9
Tabela 2-2-2 Migracje mieszkańców Gminy Jarocin w latach 1998- 2009	10
Tabela 2-2-3 Zmiany liczby mieszkańców gmin otoczenia Jarocina.....	11
Tabela 2-2-4 Wskaźniki demograficzne dla roku 2009	11
Tabela 2-2-5 Wielkość udziału podatku PIT [w zł] w budżetach gmin	12
Tabela 2-2-6 Podatek od nieruchomości w budżetach gmin z otoczenia Jarocina [w zł].....	12
Tabela 2- 2-7 Podatek od nieruchomości w budżecie gminy Jarocin w latach 2000-2010.....	13
Tabela 2-2-8 Wielkość udziału podatku CIT [w zł] w budżetach gmin	14
Tabela 2- 2-9 Liczba mieszkańców osiągająca dochody z różnych tytułów	14
Tabela2- 2-10 Wielkość dochodów uzyskiwana z różnych tytułów [w zł].....	15
Tabela 2-2-11 Wielkość podatku PIT wg źródeł w Jarocinie [w zł]	15
Tabela 2-2-12 Wydane pozwolenia dla Gminy Jarocin na budowę nowych budynków mieszkalnych i rozbudowę tych już istniejących.	18
Tabela 2-2-13 Długość sieci wodociągowej [w km]	19
Tabela 2-2-14 Długość sieci kanalizacyjnej [w km].....	20
Tabela 2- 2-15. Ilość składowanych odpadów w latach 2005- 2009 w Gminie Jarocin	22
Tabela 2-2-16 Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych w latach 1998- 2009.....	23
Tabela 2-2-17 Kwoty dopłat z budżetów gmin [w zł].....	24
Tabela 2-2-18 Wskaźnik udziału dotacji do szkół niepublicznych w wydatkach nieinwestycyjnych na oświatę [w %]	24
Tabela 2-2-19 Wskaźnik skolaryzacji przedszkoli - odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat.....	25
Tabela 2-2-20 Wyniki egzaminów i sprawdzianu w roku 2010	26
Tabela 2-2-21 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon..	32

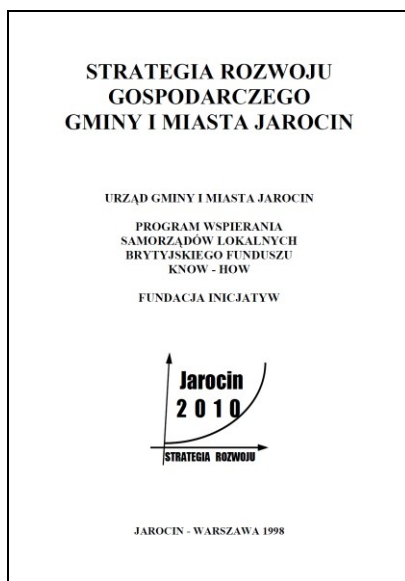
1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju jest dokumentem, który wytycza długofalowe cele i kierunki rozwoju gminy, mając na uwadze:

- szeroko rozumiany stan rozwoju gminy,
- istniejące i przewidywane problemy rozwojowe,
- aspiracje społeczności lokalnej,
- sytuację rozwojową gminy, na którą składają się zarówno pozytywne, jak i negatywne uwarunkowania rozwoju: mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia,
- społecznie uzgodnione działania służące osiągnięciu tych celów.

Potrzeba stworzenia nowej Strategii Rozwoju Gminy Jarocin powstała w związku z tym, iż w 2010 r. kończy się okres obowiązywania poprzedniej strategii funkcjonującej od 1998 roku, pod nazwą „Strategia Rozwoju Gospodarczego Gminy i Miasta Jarocin”.

Była to pierwsza strategia w dziejach Gminy Jarocin. Pomysł jej stworzenia zrodził się w 1995 r., w 1996 r. podjęto uchwałę w sprawie jej opracowania, a 10 czerwca 1998 r. została przyjęta Uchwałą Nr LV/452/198 Rady Miejskiej w Jarocinie. Uzyskany wówczas dokument był wynikiem ponad dwuletnich analiz, studiów i pracy Zespołu pod kierunkiem zewnętrznej firmy doradczej.

W związku z upływem czasu i akcesją Polski do Unii Europejskiej 29.06.2004 r. Rada Miejska w Jarocinie podjęła Uchwałę XIX/291/2004 przyjmującą „Nowelizację Strategii Rozwoju Gminy Jarocin w kontekście możliwości sfinansowania zadań inwestycyjnych Funduszami Strukturalnymi Unii Europejskiej”. Wśród przyczyn jej utworzenia można wymienić trzy najważniejsze:

- przystąpienie Polski do Unii Europejskiej stwarzającej możliwości pozyskiwania środków finansowych z funduszy strukturalnych,
- dezaktualizacja programów spowodowana: zrealizowaniem programu, zmianami uwarunkowań prawnych oraz brakiem środków finansowych uniemożliwiających ich realizację,
- zmiany uwarunkowań społeczno - ekonomicznych, tj. m.in. pojawienie się nowych szans i zagrożeń.

Pełna wersja poprzednich strategii jest dostępna dla zainteresowanych na stronie internetowej www.jarocin.pl/strategia.php.

Obecna strategia będzie obejmowała okres do 2025 roku. Wśród przyczyn przyjęcia takiego horyzontu czasowego można wymienić m.in. to, iż mamy pięcioletnie okresy tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego, który w najbliższym czasie zostanie zastąpiony również pięcioletnim zaktualizowanym Planem Rozwoju Lokalnego. Do kolejnej przyczyny zaliczyć można zbliżony do poprzedniej strategii okres obowiązywania, tj. poprzednio była uchwalona na 13 lat, natomiast nowy horyzont czasowy ma wynosić 15 lat. Powodem przyjęcia takiego okresu obowiązywania również był termin zakończenia czasu trwania nowej strategii- tj. pod koniec kolejnej kadencji samorządu.

Potrzeba stworzenia nowej strategii pojawiła się już w 2007 roku. Wówczas to do prac nad jej przygotowaniem zaangażowano grupę Radnych wchodzących w skład komisji doradźnej Rady Miejskiej dla opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jarocin powołanej Uchwałą Rady Miejskiej Nr V/76/2007 z dnia 23.02.2007 r. (z późniejszą zmianą Uchwałą Nr XVII/177/2007 Rady Miejskiej z dnia 30.11.2007r.) i Zespół Zadaniowy ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jarocin, który został powołany Zarządzeniem nr 36/V/2007 Burmistrza Jarocina z dnia 18.04.2007 r.

Pod koniec 2009 roku znacznie przyspieszono prace nad budowaniem strategii. Nawiązano współpracę z organizacją zewnętrzną – Stowarzyszeniem Rozwoju Gospodarczego Gmin

i z początkiem 2010r. Burmistrz Jarocina powołał Zarządzeniem nr 198/V/2010 z dnia 04.01.2010 r. Zespół Roboczy ds. przygotowania planu rozwoju (strategii rozwoju miasta i gminy Jarocin). Ponadto do prac zaangażowano jednostki podległe Urzędowi oraz inne instytucje realizujące zadania na terenie Gminy. Cennym źródłem informacji było również przeprowadzone wśród młodzieży ze szkół średnich oraz lokalnych przedsiębiorców badanie bezpośrednie mające na celu zebranie opinii i uwag badanej społeczności.

Sformułowanie celów strategicznych i zadań służących ich wykonaniu zostało podporządkowane zasadom realności oraz wykonalności. Wszystkie cele strategiczne mają przełożenie na określone programy działań, których uszczegółowienie w postaci projektów i zadań zostanie zamieszczone w Planie Rozwoju Lokalnego.

Punktem wyjścia do określenia strategii było zatem założenie, że cele rozwoju Gminy muszą odzwierciedlać przede wszystkim stan zaspokojenia potrzeb społecznych w dziedzinach stanowiących zadania własne samorządu, a w szczególności odnosić się do stwierdzonych problemów w tym zakresie oraz konkretnych zadań nałożonych na samorząd gminy przez ustawy. Nie wyklucza to formułowania celów wykraczających poza ten zakres, wynikających z aspiracji społeczności lokalnej i dążenia do poprawy jakości życia w Gminie, pod warunkiem poszanowania zasad subsydiarności i partnerstwa.

2. Diagnoza strategiczna

2.1 Skutki transformacji

Transformacja ustrojowa w Polsce pociągnęła za sobą skutki gospodarcze oraz technologiczne. Gwałtowne zmiany spowodowały kumulowanie się negatywnych zjawisk w sferze ekonomicznej, społecznej oraz w sferze wartości.

W latach dziewięćdziesiątych doszło do narastania długotrwałego bezrobocia – pracę traciły często osoby starsze, a na ich miejsce nie przyjmowano nowych. Zdarzało się również, że pracę tracili młodzi wykwalifikowani pracownicy.

Kolejne fazy transformacji spowodowały upadek sektorów tradycyjnej gospodarki. Dla jednych była to szansa rozwoju, poprzez rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, a dla pozostałych osób zmiany te oznaczały utratę stabilizacji, zagrożenie wykluczeniem społecznym. W okresie tej fazy w Gminie Jarocin upadły duże firmy meblarskie, odzieżowe, firmy produkujące obrabiarki, zakład Iniarski, ośrodek maszynowy (POM) oraz cukrownia.

Negatywne skutki nie ominęły również struktury demograficznej gminy Jarocin. Ma to odbicie w:

- emigracji młodych mieszkańców,
- spadku przyrostu naturalnego,
- wzrostu liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

Sytuację społeczno ekonomiczną obrazują zmiany zachodzące w demografii, gospodarce i dochodach mieszkańców.

Dla potrzeb analizy, sytuację Jarocina w latach 1998 do 2009 (okresie realizacji poprzedniej strategii) porównano ze zmianami zachodzącymi w sąsiednich miastach: Krotoszynie, Gostyniu, Pleszewie, Śremie i Środzie Wielkopolskiej. Niektóre zjawiska ze względu na niedostępność danych porównawczych analizowano w krótszych okresach.

Demografia.

Na koniec czerwca 2010 wg danych UM w Jarocinie liczba mieszkańców ogółem tj.- zameldowanych na pobyt stały i czasowy wyniosła w całej Gminie Jarocin 45 693, w tym w mieście Jarocin 26 534 osób, zaś liczba urodzeń ogółem w całej Gminie w okresie od 01.01.2010 do 30.06.2010r. 240 dzieci.

W wyniku zmian struktury demograficznej wzrasta udział liczby mieszkańców wsi i mieszkańców w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców Jarocina. Zmiany demograficzne zachodzą bardzo powoli w efekcie oddziaływania wielu czynników, a ich skutki są trudne do zmiany w krótkim czasie. Wg prognoz GUS w najbliższych latach przewidywany jest spadek liczby mieszkańców i Gmina w swojej strategii rozwoju musi uwzględnić takie działania, aby ta prognoza nie sprawdziła się. Choć samorządy nie mają bezpośredniego wpływu na sytuację demograficzną i tylko pośrednio oferowaną jakością życia i możliwościami aktywności zawodowej mogą przyciągać mieszkańców, to odczuwają bezpośrednio korzystne i niekorzystne efekty tych zmian. Można stwierdzić, że sytuacja demograficzna ma fundamentalne znaczenie dla potencjału rozwojowego gmin. Zmiany liczby mieszkańców, saldo migracji, przyrost naturalny, zmiany struktury wieku mieszkańców to początek łańcucha zmian dochodów i wydatków samorządu. To zmiany demograficzne w dużej mierze decydują o poziomie dochodów i wydatków na edukację, wydatkach na opiekę społeczną, dochodach z podatków i usług.

Analizy sytuacji demograficznej Gminy Jarocin dokonano za okres od 1998- 2009 roku (tabela 2-2-1).

Tabela 2-2-1 Demografia w Gminie Jarocin w latach 1998- 2009

Liczba mieszkańców w Jarocinie w podziale na:	1998	2002	2006	2009
mieszkańcy miasta	26 604	26 722	26 489	26 469
mieszkańcy obszarów wiejskich	18 614	18 906	18 969	19 158
ogółem mieszkańcy	45 218	45 628	45 458	45 627
wiek przedprodukcyjny >15	9 838	8 510	7 368	7 145
wiek produkcyjny	29 380	30 740	31 512	31 489
wiek poprodukcyjny	6 000	6 378	6 578	6 993

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UM w Jarocinie

W badanym okresie liczba mieszkańców wzrosła o **409 osób**. Patrząc na wielkość zamieszkania w stosunku do roku bazowego, zauważa się, że liczebność mieszkańców Gminy Jarocin w żadnym z kolejnych lat nie była mniejsza od stanu z 1998r. Przy czym analizując wielkości te z roku na rok, należy stwierdzić, że tendencja wzrostowa nie była

charakterystyczna w każdym okresie. Pomiedzy rokiem 2002 i 2006 nastąpił spadek liczebności mieszkańców. Jednakże do roku 2009 Gmina osiągnęła swój stan z 2002 roku i obecnie sukcesywnie go powiększa. Ostatecznie w 2009r. ogólna liczba mieszkańców wzrosła w stosunku do 1998r. o niecały punkt procentowy.

Natomiast w podziale na grupy wiekowe tendencja kształtuje się trochę inaczej. Należy stwierdzić, że liczba urodzeń rośnie niewystarczająco szybko w stosunku do starzenia się społeczeństwa, gdyż spada liczba mieszkańców w wieku **przedprodukcyjnym** i to z roku na rok coraz bardziej. Otóż, w 1999 r. grupa ta liczyła o 255 mniej dzieci niż w roku poprzednim, a w 2009 r. aż o 2 693 mniej osób niż w roku bazowym. Inaczej wygląda tendencja w grupie osób będących w wieku **produkcyjnym**. Tutaj wielkości rosną, tak że w 2009 r. grupa ta była o 2 109 osób większa niż w 1998 r. Również osoby w okresie **poprodukcyjnym** zwiększają swoją liczebność i w 2009 r. zasilili swoje szeregi o 993 osób, co wynika z wydłużania się życia i wchodzenia w wiek poprodukcyjny fal powojennego wyżu demograficznego.

Liczba urodzeń (wg danych GUS 1998 r.- 454 urodzeń, 2009 r.- 556 urodzeń) wzrosła. Różnica urodzeń roku 2009 do 1998 r. stanowi 102 osoby, a w zestawieniu z niewielkim wzrostem liczby zgonów w badanym okresie przyrost zwiększył się i w 2009 r. wyniósł 117 osób.

W ostatnich latach coraz większy wpływ na zmiany w liczbie mieszkańców mają procesy migracyjne.

Tabela 2-2-2 Migracje mieszkańców Gminy Jarocin w latach 1998- 2009

Migracje/rok	1998	2002	2006	2009
zameldowanie	534	460	546	468
wymeldowania	534	465	590	449
saldo	0	-5	-44	19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Porównując zameldowania i wymeldowania wg danych z GUS-u zauważyć można, że w 1998r. wielkości te idealnie się pokryły i saldo migracji wyniosło zero. W kolejnych latach następują liczne wahania, a w 2009 r. w związku z ruchem pomiędzy zameldowaniem i wymeldowaniem w Gminie Jarocin przybyło 19 mieszkańców.

W efekcie po zestawieniu z przyrostem naturalnym w ostatnim okresie liczba mieszkańców Jarocina rosła w porównywalnym wymiarze do lepiej położonych względem Poznania, Śremu i Środy Wielkopolskiej.

Tabela 2-2-3 Zmiany liczby mieszkańców gmin otoczenia Jarocina

Gminy	Różnica 2009 do 1998	Różnica 2009 do 2006	Dynamika 1998/2009 w %	Dynamika 2006/2009 w %
Jarocin	280	307	100,6	100,7
Gostyń	180	4	99,9	100,0
Krotoszyn	260	116	100,2	100,3
Pleszew	-78	124	99,9	100,4
Śrem	1494	423	102,3	101,1
Środa Wilkp.	525	333	100,7	101,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost liczby małżeństw i urodzeń w ostatnim okresie (tabela 2-2-4). Niestety obserwowany wzrost liczby mieszkańców w ostatnim czasie nie ma gwarancji na długą tendencję. Analiza wskaźników demograficznych wskazuje, że Jarocin ma najwyższy w grupie porównywanych miast wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli udział liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, z drugiej strony istotnym dla zmian sytuacji demograficznej jest wskaźnik udziału mieszkańców w wieku 25 – 34 lata w populacji ogółem (istotny z uwagi na duże możliwości mieszkańców w tym przedziale wieku związane z ich mobilnością zawodową jak i podejmowania decyzji dotyczących miejsca zamieszkania oraz rozrodczości). Wskaźnik ten jest jednym z najniższych w grupie porównawczej gmin otoczenia Jarocina.

Tabela 2-2-4 Wskaźniki demograficzne dla roku 2009

Rok 2009	I. mieszkańców w wieku 25-34 lat na tysiąc mieszkańców)	I. mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do I. mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym	urodzenia na 1 tys. mieszk.	I. małżeństw na 1tys mieszk.
Jarocin	162,88	0,79	12,43	7,31
Gostyń	165,98	0,74	12,14	6,98
Krotoszyn	160,35	0,73	12,48	7,23
Pleszew	169,11	0,75	11,15	7,07
Śrem	170,65	0,67	12,49	7,68
Środa Wielkopolska	172,62	0,71	12,22	7,26

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Podsumowując, liczebność Gminy Jarocin ostatecznie wzrosła w badanym okresie. Jednak społeczeństwo coraz bardziej się starzeje, co stanowi zagrożenie dla stabilnego rozwoju gminy w przyszłości.

Dochody mieszkańców i samorządu.

Dochody mieszkańców z tytułu pracy, rent, emerytur i innych świadczeń społecznych, kapitału, praw autorskich i majątkowych oraz działalności gospodarczej są podstawą wielkości osiąganego przez Gminę wpływu z tytułu udziału w PIT. W analizowanym okresie od roku 1998 do roku 2009 z tytułu podatku PIT wpłynęło do budżetu Jarocina prawie 140 mln złotych. To w dużej mierze te wpływy przesądzały o tym, ile wolnych środków w budżecie gminy można było przeznaczyć na inwestycje i rozwój. Tylko Gostyń w grupie porównywanych miast zanotował większą dynamikę dochodów budżetu z tego tytułu (tabela 2-2-5).

Tabela 2-2-5 Wielkość udziału podatku PIT [w zł] w budżetach gmin

Gminy	1998	2002	2006	2009	Różnica 2009 do 1998	Dynamika 1998/2009 w %
Jarocin	6880207	7152585	14156138	18983400	12103193	280
Pleszew	4374099	4152684	8345456	11454612	7080513	260
Gostyń	5017156	5296340	13445573	17609758	12592602	350
Śrem	8132628	7714657	14021229	20446014	12313386	250
Krotoszyn	6228138	5985928	11356983	16074482	9846344	260
Środa Wielkopolska	6509167	5787559	11495710	14599276	8090109	220

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Ilość zbudowanej i wykorzystywanej w Gminie infrastruktury wyznacza dochody budżetu gminy z PN (PN – podatek od nieruchomości). W latach 1998 do 2009 osiągnięto bardzo wysoki wzrost i notowano najwyższe w grupie porównawczej miast poziomy dochodów budżetu Jarocina z PN (tabela 2-2-6). Dochody budżetu gminy z tytułu podatku od nieruchomości wzrosły w tym czasie o ponad 11,6 miliona złotych i w 2010 mają wynieść ponad 19 milionów złotych.

Tabela 2-2-6 Podatek od nieruchomości w budżetach gmin z otoczenia Jarocina [w zł]

Gminy	1998	2002	2006	2009	Plan 2010	Różnica 1998/ 2010
Jarocin	7712146	10 979 739	15 456 372	16 881 971	19 300 000	11 587 854
Gostyń	3623411	7 034 753	9 611 023	11 388 400	12 185 479	8 562 068
Krotoszyn	3689356	9 159 826	10 593 740	14 351 731	14 280 000	10 590 644
Pleszew	5372129	6 174 953	7 436 331	8 857 106	9 217 302	3 845 173
Śrem	6234732	7 931 471	11 622 280	14 839 104	13 900 000	7 665 268
Środa Wlkp.	5079784	8 696 484	9 646 540	11 638 113	12 100 000	7 020 216

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Do tak dużego wzrostu przyczyniły się głównie wpływy od osób prawnych, które odprowadziły do budżetu Jarocina w 2009 roku prawie 6 milionów więcej z tego tytułu niż w roku 1998 (tabela 2-2-7). W 2009 roku 12,6 miliona złotych podatku od nieruchomości pochodziło od podmiotów prawnych, w tym od firm komunalnych rozbudowujących konsekwentnie infrastrukturę. Tak dobre wyniki osiągnięto głównie dzięki rozbudowie infrastruktury, gdyż w latach 2003 do 2009 nie podnoszono stawek podatkowych. Należy również zauważyć, że plan podatku od nieruchomości na 2010r. jest możliwy do osiągnięcia, a zaplanowane wielkości na pierwsze półrocze 2010 roku już zostały osiągnięte. Podatek ten stanowi pewny dochód Gminy i nie jest uzależniony od wahań koniunktury gospodarczej, jak ma to miejsce w przypadku wpływów z podatku PIT, którego planowane wpływy są trudniejsze do określenia.

Tabela 2- 2-7 Podatek od nieruchomości w budżecie gminy Jarocin w latach 2000- 2010

Lata	Wpływ z podatku od nieruchomości od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	Wpływ z podatku od nieruchomości od osób fizycznych	RAZEM
Plan 2010	14 150 000,00	5 150 000,00	19 300 000,00
2009	12 672 605,57	4 209 364,99	16 881 970,56
2008	13 018 222,59	4 160 080,13	17 178 302,72
2007	13 342 407,54	3 907 600,09	17 250 007,63
2006	11 731 721,51	3 724 650,04	15 456 371,55
2005	11 928 745,00	3 629 774,00	15 558 519,00
2004	10 358 793,00	3 258 669,00	13 617 462,00
2003	9 177 388,00	3 161 143,00	12 338 531,00
2002	8 094 493,00	2 885 246,00	10 979 739,00
2001	7 935 616,00	2 660 926,00	10 596 542,00
2000	7 074 424,00	2 264 681,00	9 339 105,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UM w Jarocinie.

Dochody budżetu gminy z CIT nie generują wielkich wpływów do budżetu, ale są nośnikiem informacji o kondycji zarejestrowanych i prowadzących

w Gminie działalność podmiotów prawnych. W okresie 1998 do 2009 z tytułu udziału podatku CIT w Jarocinie miał miejsce najniższy wzrost tych dochodów (różnica 2009 do 1998). W pozostałych miastach porównawczych również tempo wzrostu podatku CIT było wyższe w badanych latach (tabela 2-2-8). Pokazuje to, jak brzemienny w konsekwencji dla Jarocina był kryzys wiodącej branży meblarskiej i jak istotne jest zbudowanie nowego profilu gospodarki.

Tabela 2-2-8 Wielkość udziału podatku CIT [w zł] w budżetach gmin

Gminy	1998	2002	2006	2009	Różnica 2009 do 1998	Dynamika 1998/2009 w %
Jarocin	594162	307899	409231	693603	99441	120
Pleszew	89138	130387	298765	803347	714209	900
Gostyń	353789	1407849	1788910	2481678	2127889	700
Śrem	440379	368134	706645	1016413	576034	230
Krotoszyn	291902	454492	2052198	450587	158685	150
Środa Wielkopolska	516123	1093933	972611	2354741	1838618	460

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Dla dokonania ostatecznej oceny procesów zmian gospodarczych zachodzących w mieście dokonano oceny źródeł dochodów mieszkańców w oparciu o dane uzyskane z systemu POLTAX Urzędu Skarbowego. W okresie 2000 do 2007 dochody mieszkańców Jarocina przekroczyły 3,6 miliarda złotych (tabela 2-2-10).

Tabela 2- 2-9 Liczba mieszkańców osiągająca dochody z różnych tytułów

Wyszczególnienie	2000	2002	2004	2007
Ogółem liczba mieszkańców osiągająca dochody	29 543	29 158	30 865	32 295
Z pracy	14 747	13 692	14 298	15 799
Z rent i emerytur	10 119	10 206	11 820	11 595
Z najmu i kapitału pieniężnego	579	494	1 110	727
Z działalności gospodarczej	1 547	1 669	1 646	1 739
Dochody z działalności wykonywanej osobiście	2 582	3 097	3 383	4 153

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych SRGG

Najwięcej dochodów (ponad 1,9 mld złotych) pochodziło z pracy, renciści i emeryci zgromadzili ponad 930 milionów, a przedsiębiorcy osiągnęli w tym okresie ponad 670 milionów złotych dochodów. Łączne dochody mieszkańców Jarocina rosły z roku na rok od poziomu 360 mln w 2000 roku do prawie 600 mln w roku 2007 osiągając poziom 64% wzrostu w całym okresie. Najszybciej w analizowanym okresie rosły dochody

Tabela2- 2-10 Wielkość dochodów uzyskiwana z różnych tytułów [w zł]

Wyszczególnienie	2000	2002	2004	2007
Ogółem wielkość dochodów	363 623 116	379493355	456 204 722	598 059 075
z pracy	214 038 855	215141559	230 642 582	303 786 829
Z rent i emerytur	88 988 929	104275837	120 828 957	140 406 667
Z najmu i kapitału pieniężnego	3 502 581	2428975	7 484 046	7 296 079
Z działalności gospodarczej	39 973 624	49247688	73 508 548	124 043 363
Dochody z działalności wykonywanej osobiście	7204508	8399296	9397638	13629894

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SRGG

przedsiębiorców, które wzrosły trzykrotnie, dochody rencistów i emerytów wzrosły o 57 procent, a najwolniej rosły dochody z pracy (42%). Szybciej za to rosły dochody z działalności wykonywanej osobiście (zlecenia, prawa autorskie), prawie podwajając poziom dochodów i generując w całym okresie ponad 77 milionów. Inne dochody, głównie pochodzące ze świadczeń społecznych osiągnęły dla całego okresu ponad 96 milionów złotych i nie notowały tendencji wzrostowej. Należy pamiętać, że istnieje też grupa mieszkańców osiągająca dochody z działalności gospodarczej prowadzonej w oparciu o tzw. kartę i ryczałt, ale te dochody nie są wprost ewidencjonowane. Nadal choć w coraz mniejszym zakresie podstawą dochodów mieszkańców Jarocina pozostają dochody z pracy (51% dochodów mieszkańców ogółem w 2007 roku), a najważniejszy na przyszłość jest dalszy szybki wzrost dochodów z działalności gospodarczej, które w 2007 roku prawie dogoniły poziom dochodów rencistów i emerytów i osiągnęły 21% łącznych dochodów mieszkańców (renciści i emeryci w 2007r.- 23% ogółu dochodów- przy czym należy pamiętać, że do dochodów rencistów i emerytów zaliczamy także grupę osób otrzymującą np. rentę po zmarłych rodzicach, bądź małżonkach).

Tabela 2-2-11 Wielkość podatku PIT wg źródeł w Jarocinie [w zł]

Jarocin	2000	2002	2004	2007
PIT z rent i emerytur	6092214	6727374	7780085	9492258
PIT z pracy	15844963	15508316	16373994	22702930
PIT z nieruchomości lub kapitału łącznie	512065	320643	192454	279380
PIT z innych źródeł dochodów	680949	1082540	1300237	952407
PIT z działalności wykonywanej osobiście	1065816	1127799	1216582	1689397
PIT z działalności gospodarczej	5497188	7739581	11109723	19943123
Suma	29693195	32506253	37973075	55059495

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SRGG

Już w 2007 roku przedsiębiorcy odprowadzili do Urzędów Skarbowych 36 % całego zebranego w Jarocinie podatku PIT (tabela 2-2-11). Tak więc ze względu na dochody samego

budżetu gminy efektywność tego źródła podatków jest bardzo wysoka. Można stwierdzić, że poziom i dynamika dochodów budżetu gminy z PIT w Jarocinie omawiana wcześniej wynika przede wszystkim ze wzrostu podatku mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą.

2.2 Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Jarocin na lata 1998 - 2010

W pracach nad Strategią Rozwoju Jarocina do roku 2010 uzgodniono, że główną misją władz Gminy Jarocin będzie: "osiągnięcie trwałego, akceptowanego społecznie rozwoju przy optymalnym wykorzystaniu wiedzy, umiejętności i talentów ludzi, zasobów kapitałowych i przyrodniczych oraz potencjału gospodarczego całej gminy".

Cele te były realizowane przez wizję gminy nowoczesnej, bezpiecznej i atrakcyjnej, stwarzającej dogodne warunki realizacji aspiracji mieszkańców oraz rozwoju przedsiębiorczości, ze sprawną, kompetentną i przyjazną administracją samorządową. I taką Gminę stworzyła poprzednia strategia.

W ciągu ostatnich 10 lat Gmina Jarocin poprzez realizację strategii znacznie się rozwinęła. Przez ten okres w Gminie nastąpił proces realizacji szeregu inwestycji – Gmina odegrała rolę mechanizmu napędzającego lokalną gospodarkę.

Powstała nowa infrastruktura wodociągowa, kanalizacyjna, rozbudowano zakład gospodarki odpadami, hale sportowe przy szkołach, na ukończeniu jest budowa Aquaparku, zmodernizowano sieć ulic gminnych, w centrum powstały nowe miejsca parkingowe oraz postojowe.

Plany zagospodarowania przestrzennego.

Jedynym dokumentem planistycznym obejmującym cały obszar Miasta i Gminy jest Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Jarocin. Od chwili uchwalenia w 1999r. było zmieniane trzykrotnie.

Pierwsze dwie zmiany (wrzesień 2006 r. i luty 2008 r.) dotyczyły niewielkich obszarów, m.in. zaplanowania terenu pod lądowisko w obrębie Siedlemin, zbiornika wodnego w obrębie Bachorzew, terenów eksploatacji górniczej w obrębach Osiek, Cząszczew i Roszków oraz terenów pod rozwój funkcji mieszkaniowej i działalność gospodarczą.

Najnowsza, obecnie obowiązująca wersja, została zatwierdzona uchwałą NR LVI/522/2010 Rady Miejskiej w Jarocinie z dnia 26 stycznia 2010r. i jest zmianą kompleksową. Studium zostało uaktualnione zgodnie z obecnym stanem zainwestowania gminy, doprowadzono także

do zgodności z obowiązującymi oraz obecnie sporządzanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Do najważniejszych zagadnień ujętych w kierunkach rozwoju Gminy należy m.in. wykreślenie propozycji nowych rozwiązań komunikacyjnych (w tym drogi ekspresowej S11), Zakładu Zagospodarowania Odpadów w obrębie Witaszyczki, kopalni gazu w obrębie Roszków, czy obszaru możliwej lokalizacji elektrowni wiatrowych na południe od Potarzycy. Nowe studium jest dokumentem wielobranżowym, uwzględniającym długofalowe zamierzenia określające kierunki przemian przestrzennych i infrastruktury technicznej. Spełnia wymogi formalne określone w obowiązujących przepisach prawnych. Jest również aktualne z punktu widzenia planów rozwoju gminy.

Obecnie na terenach wiejskich Gminy Jarocin obowiązuje 20 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a na obszarze miasta 3.

Poza tymi planami są jeszcze dwa miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zostały uchwalone przez Radę Miejską i czekają na ogłoszenie w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego oraz kolejnych 14 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w trakcie opracowywania.

Ostatecznie można podsumować, że w najbliższym czasie w całej Gminie Jarocin będzie 39 planów zagospodarowania przestrzennego.

Gospodarka mieszkaniowa.

W okresie obowiązywania poprzedniej strategii, tj. lata 1998 - 2010 wiele się zmieniło w gospodarce mieszkaniowej Gminy Jarocin. Duże zasługi w tym zakresie leżą po stronie Jarocińskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego. Powstało ono w 1999 r. i od tego czasu „spod ich ręki” powstało 269 mieszkań. Spółka poza budowaniem lokali własnościowych bądź lokatorskich zajmuje się również budownictwem socjalnym, bądź adaptuje pomieszczenia na te cele. W związku z działalnością tej spółki powstały liczne mieszkania na osiedlu Rzeczypospolitej, ulicy Zacisznej w Jarocinie a także lokale socjalne na terenie wsi Wilczyniec czy dawnej Parowozowni. W planach i w trakcie budowy są kolejne lokale.

Wspomniane mieszkania na osiedlu Rzeczypospolitej spowodowały napływ licznej grupy mieszkańców z terenu innych Gmin. Wg danych Urzędu Miejskiego w Jarocinie zameldowało się na tym osiedlu aż 60 osób spoza Gminy. Pozostała część mieszkańców pochodziła z obszaru Gminy Jarocin i przemeldowania były dokonywane w jej granicach administracyjnych.

Plac budowy

Zakończony kolejny etap inwestycji

Rozwój jarocińskiego rynku nieruchomości wspomagają również inwestorzy prywatni i deweloperzy. To dzięki nim zwiększa się zasób mieszkaniowy Gminy Jarocin. Jako przykład mogą tu posłużyć lokale powstałe m.in. na osiedlu Bajkowym. Do chwili obecnej powstało 28 mieszkań oraz 18 budynków jednorodzinnych szeregowych. W najbliższym czasie na tym osiedlu mają powstać jeszcze 22 budynki jednorodzinne szeregowe oraz dodatkowo około 148 mieszkań.

Warto również zauważyć, że w tym czasookresie obserwuje się wstrzymanie inwestycji dokonywanych przez spółdzielnie i następuje zmiana stosunków własnościowych mieszkań na wskutek wykupu.

Analizując rozwój gospodarki mieszkaniowej należy również spojrzeć na ten obszar z punktu widzenia liczby wydawanych pozwoleń na budowę nowych budynków mieszkalnych oraz na rozbudowę już istniejących (tabela 2-2-12).

Tabela 2-2-12 Wydane pozwolenia dla Gminy Jarocin na budowę nowych budynków mieszkalnych i rozbudowę tych już istniejących.

Rok	2005	2006	2007	2008	2009
Liczba wydanych pozwoleń na budowę	51	58	64	90	112
Dynamika w stosunku do roku poprzedniego [%]	-	113,73	110,34	140,63	124,44

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Jarocinie.

W latach 2005- 2006 nie zauważa się dużej dynamiki wzrostu. Jednak począwszy od 2007r. znacznie wzrasta liczba wydanych pozwoleń na budowę. W 2008r. wydano ich aż o 40,63% więcej niż w roku poprzednim. Również w kolejnym 2009 roku zanotowano wzrost ich liczby, jednak nie był on już tak duży i wyniósł 124,44% wielkości z roku poprzedniego. Można stwierdzić, że miał na to wpływ ogólnopolski kryzys gospodarczy. Przy czym najważniejsze, że pomimo utrudnień w Gminie Jarocin z roku na rok nie maleje liczba wydawanych pozwoleń na budowę, tylko wzrasta.

Podsumowując, całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań wzrosła w Jarocinie w latach 1998 do 2008 o prawie jedną czwartą (ponad tysiąc mieszkań) i przekroczyła milion metrów kwadratowych powierzchni użytkowej. Podobny wzrost osiągnięto w Krotoszynie, a w pozostałych gminach przyjętych do porównania przyrosty te były mniejsze.

Gospodarka wodnościekowa.

W latach 1998 do 2009 sieć wodociągowa została zwiększona o kilkanaście kilometrów, a dalsze inwestycje w tym obszarze polegały głównie tylko na przyłączaniu do sieci nowych gospodarstw (tabela 2-2-13). Łączna długość sieci przekroczyła 250 kilometrów.

Tabela 2-2-13 Długość sieci wodociągowej [w km]

Gminy	1998	2002	2006	2009	Różnica 2009 do 1998
Jarocin	237,4	238,7	243,8	251,3	13,9
Gostyń	116,2	130,1	132	142	25,8
Pleszew	216,2	224,9	231	226,6	10,4
Krotoszyn	295,5	299,1	302,5	304,7	9,2
Śrem	199,9	194,3	210,7	225,9	26
Środa Wlkp.	217,1	220,3	227,9	237,3	20,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Główny wysiłek programów rozwoju był skierowany w tych latach na poprawę gospodarki ściekowej. Jarocin dysponuje największą siecią kanalizacji sanitarnej w grupie przyjętych do porównania miast, co jest efektem przyjętej w 1998 przez Radę Miejską Strategii i bardzo intensywnego programu inwestycyjnego. W latach 1998 do 2009 powstało w Jarocinie prawie 190 kilometrów sieci kanalizacji sanitarnej i łączna jej długość przekroczyła 260 kilometrów (tabela 2-2-14). Na koniec analizowanego okresu udział sieci kanalizacyjnych Jarocina w przyjętej do porównania grupie Gmin wzrósł o 50 % i osiągnął jedną trzecią długości całej sieci kanalizacyjnej wspomnianych Gmin. Pozwoliło to w Jarocinie na przyłączenie do sieci

kanalizacji sanitarnej tylu nowych odbiorców usług co we wszystkich wspomnianych Gminach razem, z nowych usług korzysta dodatkowo ponad 7,5 tys. mieszkańców. Spowodowało to też wzrost o ponad 50% udziału Jarocina w całości ścieków odebranych we wszystkich Gminach przyjętych do porównania.

Tabela 2-2-14 Długość sieci kanalizacyjnej [w km]

Gminy	1998	2002	2006	2009	Różnica 2009 do 1998
Jarocin	73,5	107	241,8	261,2	187,7
Pleszew	25,1	32,4	47,2	47,7	22,6
Śrem	66,1	90,8	136	152,7	86,6
Krotoszyn	57,8	67,6	94	95,9	38,1
Środa Wlkp.	23	27,1	35	96,1	73,1
Gostyń	71,8	53,7	82,2	96,2	24,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Budowa kolektora sanitarnego Witaszyczki- Jarocin.

Gospodarka odpadami.

W ostatnich latach porządkowano również intensywnie gospodarkę odpadami. W latach 2005 do 2008 zwiększono o blisko 60 procent wielkość wszystkich odbieranych rocznie odpadów do 12,5 tysiąca ton w 2008 roku (tabela 2-2-15). Z gospodarstw domowych w 2009 roku zebrano ponad 13 tysięcy ton odpadów, co stanowiło wzrost o blisko 50% w porównaniu do 2005 roku. Wielkości zgromadzonych odpadów i wzrost w analizowanym okresie były w Jarocinie najwyższe w porównaniu z innymi miastami.

W Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami w 2003r. Gmina Jarocin została wyznaczona jako miejsce na Regionalne Centrum Gospodarki Odpadami. W tym też roku powstała spółka

gminna Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Witaszyczkach, której to powierzono zajmowane się tym obszarem.

W 2007r. w wyniku nowelizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami lokalizacja wspomnianego Centrum została potwierdzona, przy czym nastąpiło przesunięcie granic i zmieniły się Gminy do niego należące. Odłączył się Pleszew, a przystąpił Kórnik, Książ, Borek Wlkp. i Piaski.

W 2008r. w Jarocinie 17 Gmin z woj. Wielkopolskiego podpisało Porozumienie Międzygminne w zakresie gospodarki odpadami. Jego zadaniem jest zorganizowanie i nadzór nad funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami i osadami ściekowymi dla Gmin objętych Porozumieniem wraz z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów Jarocin z siedzibą w Witaszyczkach z ewentualnymi punktami przeładunkowymi.

Na chwilę obecną chęć przystąpienia do w/w Porozumienia wyraziła Rada Miejska Śremu, a Rady wszystkich Gmin Porozumienia zaakceptowały tę decyzję. Rozszerzenie Porozumienia nastąpi po zmianie zapisów Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla woj. Wielkopolskiego.

W 2010 roku przystąpiono do sporządzenia Wniosku Aplikacyjnego do Funduszu Spójności na kwotę 110 ml zł, która ma być przeznaczona na rozbudowę Centrum ZGO.

Tak więc proces rozwoju Gminy Jarocin w obszarze gospodarki odpadami ciągle trwa. Jego początek sięga tylko i wyłącznie obszaru Gminy, kiedy to w 2003r. wprowadzono selektywną zbiórkę odpadów w systemie „workowym”, co pozwoliło na zmniejszenie strumienia trafiającego na kwaterę składowiska odpadów. Wówczas zbiórka obejmowała tylko część Jarocina, a dziś ZGO Sp. z o.o. prowadzi selektywną zbiórkę „u źródła” w 11 Gminach Porozumienia Międzygminnego. Raz w miesiącu pojazd „ZGO” Sp. z o.o. odbiera bezpłatnie od mieszkańców worki z posegregowanymi odpadami z zabudowy jednorodzinnej. Natomiast mieszkańcy bloków segregują odpady do pojemników typu „dzwon”, które są rozmieszczane na osiedlach w całej Gminie.

W 2008r. wybudowano przy pomocy środków z EkoFunduszu nowoczesną sortownie odpadów opakowaniowych.

Już w 2009r. zmieszane odpady komunalne były przesiewane przez sito mobilne. Pozwalało to odzyskać frakcje mineralne, a w konsekwencji zmniejszyć ilość odpadów unieszkodliwianych na kwaterze składowiska.

W kwietniu 2010r. powstało Gratowisko. Jest ono wyposażone w specjalne kontenery, pojemniki, gdzie można bezpłatnie przywieźć plastik, makulaturę, szkło białe i kolorowe,

gruz, baterie, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, świetlówki, odpady zielone, natomiast pozostałe odpady przyjmowane są za niewielką odpłatą, są to: odpady wielkogabarytowe, opakowania po niebezpiecznych substancjach oraz zużyte oleje silnikowe, opony i akumulatory.

Gmina poprzez spółkę prowadzi również edukację ekologiczną dla dzieci, młodzieży i nauczycieli. Zorganizowano nawet piknik ekologiczny.

Pomimo tych działań zmierzających do ograniczenia strumienia odpadów trafiających na składowisko w Witaszyczkach, ich ilość w latach 2005- 2009 ciągle rośnie, co przedstawia poniższa tabela nr 2-2-15.

Tabela 2- 2-15. Ilość składowanych odpadów w latach 2005- 2009 w Gminie Jarocin

Rok	Waga [w Mg]
2005	9454
2006	10750
2007	11118
2008	12653
2009	13318

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ZGO Sp. z o.o. w Witaszyczkach.

Taka sytuacja jest spowodowana kilkoma czynnikami:

- likwidacją dzikich wysypisk,
- objęciem zbiórką odpadów w 100% mieszkańców Gminy,
- zwiększaniem ilości odpadów produkowanych przez gospodarstwa domowe,
- przekierowywaniem strumienia odpadów z Gmin Porozumienia na składowisko w Witaszyczkach.

Podsumowując można powiedzieć, że w latach 1998 - 2009 dokonano uporządkowania gospodarki komunalnej w Gminie na bardzo wysokim poziomie.

Infrastruktura drogowa.

W latach 1998- 2001 Gmina Jarocin wybudowała tylko 3,4 km dróg, wiązało się to z prowadzeniem intensywnego programu rozwoju infrastruktury wodno- kanalizacyjnej. W następnych latach zintensyfikowano program modernizacji dróg gminnych. Wzrost ten jest

widoczny w okresie 2002-2009, kiedy to zmodernizowano **27 km dróg** (tabela 2-2-16). Długości te z miesiąca na miesiąc ciągle rosły i w okresie od stycznia do sierpnia 2010r. zmodernizowano już kolejne powierzchnie o łącznej długości bliskiej 3 km.

Tabela 2-2-16 Długość wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych w latach 1998- 2009.

Rok	Budowa i modernizacja dróg gminnych [w km]
1998	0
1999	0,83
2000	0,45
2001	2,12
2002	1,02
2003	0,86
2004	3,23
2005	6,19
2006	7,81
2007	3,05
2008	1,24
2009	3,65
RAZEM	30,45

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UM w Jarocinie.

W wymienionej przestrzeni czasowej Gmina Jarocin zbudowała i zmodernizowała **16,5 km chodników**. W tym 8 km nowej nawierzchni chodników powstało we współpracy z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Poznaniu.

Jednocześnie na terenie Gminy Jarocin od 1998r. powstało ponad **8 km ścieżek rowerowych i ciągów pieszo- rowerowych**. Natomiast od 2002 r. zbudowano **13 parkingów** z 987 miejscami postojowymi.

Oświata i wychowanie.

Realizacja nowych inwestycji dla dopasowania infrastruktury edukacyjnej do współcześnie wymaganych standardów, dopasowanie sieci szkół do zmieniającej się liczby dzieci i podnoszenie poziomu nauczania dla wielu samorządów było jednym z najtrudniejszych problemów minionych lat. Rozwijanie oferty oświatowej i jej dopasowanie do zmieniających się potrzeb było jednym z priorytetów samorządu Jarocina w minionej dekadzie.

Na prowadzenie rozwijającej się sieci szkół społecznych w latach 2007 – 2009 Gmina udzieliła blisko 13 milionów złotych dotacji, co było poziomem najwyższym i 2009 roku stanowiło ponad połowę takich wydatków wszystkich porównywanych pozostałych miast razem. Wydatki inwestycyjne w tej sferze były w tym okresie wyższe od średniego poziomu inwestowania w oświatę porównywanych miast, a należy uwzględnić, że rozwój infrastruktury sportowej z której korzystają szkoły odbywał się ze środków zarządzającej obiektami spółki Jarocin- Sport Sp. z o.o.

Tabela 2-2-17 Kwoty dopłat z budżetów gmin [w zł]

Gminy	1998	2002	2006	2009	Różnica 1998 do 2009	Dynamika 1998/2009 w %
Jarocin	-15286308	-18272579	-7603956	-8808810	6477498	58
Gostyń	-11324075	-13828328	-6981324	-12301397	-977322	109
Krotoszyn	-12805623	-18010125	-12796947	-15655852	-2850229	122
Pleszew	-12100709	-12441861	-8293153	-10094815	2005894	83
Śrem	-14777465	-18666767	-13469221	-19056397	-4278932	129
Środa Wlkp.	-13967257	-13602580	-8293110	-11263101	2704156	81

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Tabela 2-2-18 Wskaźnik udziału dotacji do szkół niepublicznych w wydatkach nieinwestycyjnych na oświatę [w %]

Gminy	2007	2008	2009
Jarocin	12,88	14,05	17,36
Gostyń	0,23	0,22	0,24
Krotoszyn	12,18	12,34	0,60
Pleszew	2,84	3,34	3,48
Śrem	4,80	5,75	7,06
Środa Wlkp.	0,45	1,16	1,53

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Równocześnie w latach 1998 – 2009 dopłata do oświaty z budżetu gminy z poziomu ponad 15 milionów złotych w roku 1998, została zmniejszona do niecałych dziewięciu milionów złotych w roku 2009 (tabela 2-2-17), co było najniższym poziomem w całej grupie porównawczej. Dopłata na koniec okresu wynikała z rozwoju sieci przedszkoli i osiągnięcia bardzo wysokiego poziomu wskaźnika skolaryzacji dzieci objętych opieką przedszkolną.

W Jarocinie w 2009r. wskaźnik ten był prawie na najwyższym poziomie, bo wynosił 0,87 (tabela 2-2-19). Wyższy wynik uzyskał tylko Pleszew. Przy czym należy zaznaczyć, w Jarocinie funkcjonują przedszkola a nie punkty przedszkolne. Różnica między nimi polega na tym, że do przedszkoli dzieci chodzą 5 razy w tygodniu po co najmniej 5 godzin dziennie, a do punktów przedszkolnych 3 razy po 3 godziny.

Tabela 2-2-19 Wskaźnik skolaryzacji przedszkoli - odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat

Gminy	1998	2002	2006	2009
Gostyń	0,53	0,64	0,65	0,69
Jarocin	0,56	0,54	0,76	0,87
Krotoszyn	0,66	0,57	0,60	0,58
Pleszew	0,62	0,71	0,74	0,88
Śrem	0,46	0,63	0,69	0,78
Środa Wielkopolska	0,39	0,35	0,41	0,41

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Gmina Jarocin charakteryzuje się dużą liczbą placówek niepublicznych. W okresie od 2002r. do 2009r. ich liczba znacznie zwiększyła się. Obecnie funkcjonuje:

- 10 przedszkoli (w 2002r. było jedno),
- 6 szkół podstawowych (w 2002r. była jedna),
- 4 gimnazja (w 2002r. były dwa).

Takie zmiany były możliwe dzięki decentralizacji władzy oświatowej. Poprzez przemiany te zwiększyła się aktywność społeczna obywateli, w tym przede wszystkim większy wpływ rodziców na funkcjonowanie szkoły czy przedszkola. Ponadto szkoły stały się ośrodkami aktywności społecznej, kulturalnej i sportowej. W związku z poczynionymi zmianami Gmina nie musi dokładać znacznych środków ponad kwotę subwencji oświatowej do bieżącego funkcjonowania szkół i dlatego może w każdym roku realizować kilkumilionowe inwestycje oświatowe.

Najważniejszym efektem działań w oświacie było i jest zapewnienie wysokiego poziomu nauczania. Do tego przyczynił się proces informatyzacji szkół oraz poprawienie dostępu uczniów do komputerów, jako przykład na realizację tego procesu może posłużyć zakup w 2010r. ponad 850 notebooków.

Potwierdzeniem wysokiego poziomu nauczania jest to, że średnie wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych i egzaminów w gimnazjach w roku 2010 były w Jarocinie jednymi z najwyższych, w porównaniu do innych Gmin, które przyjęto do porównania (tabela2-2-20). Wysokie wydatki inwestycyjne, rozwój szkół społecznych i najwyższe dotacje dla szkół społecznych, największe zmniejszenie dopłat do oświaty z budżetu i najwyższe wyniki nauczania sprawiły, że **oświata może być wizytówką samorządu Jarocina.**

Tabela 2-2-20 Wyniki egzaminów i sprawdzianu w roku 2010

Gminy	Wyniki egzaminów i sprawdzianu		
	Rok 2010- Średnia liczba punktów egzaminu gimnazjalnego z części humanistycznej	Rok 2010- Średnia liczba punktów egzaminu gimnazjalnego z części matematycznej	Rok 2010 -Wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych - Średnia liczba punktów
Jarocin	30,23	25,95	24,68
Gostyń	28,03	21,98	25,83
Krotoszyn	28,15	22,38	23,11
Pleszew	28,01	21,38	22,47
Środa Wlkp.	29,77	23,58	24,62
Śrem	29,18	23,96	23,90
Średnia województwa wielkopolskiego	29,11	23,35	23,76

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE.

Kończąc ten temat warto jeszcze wspomnieć o szansie rozwoju stworzonej dla ludzi starszych, tj. o Uniwersytecie Trzeciego wieku. To tutaj osoby w wieku często poprodukcyjnym uczą się nowych umiejętności, języków i innych potrzebnych im rzeczy.

Kultura.

Jarocin Festiwal jest historią i wizytówką, którą warto pokazywać - jego początki to rok 1980 pod nazwą Ogólnopolski Przegląd Muzyki Młodej Generacji. Wcześniej, bo w latach 1970-1979 istniał pod nazwą Wielkopolskie Rytmy Młodych - był to szereg skromnych imprez nie wychodzących poza granice Wielkopolski. Festiwal odbywał się aż do roku 1994 - w tym roku doszło do zamieszek i wprowadzono zakaz jego organizacji na terenie miasta. Trwało to aż do 2005r. kiedy to zakaz ten został zniesiony. W 2010 roku jarociński festiwal obchodził swoją 30 rocznicę i przyciągnął ponad 11 tys. fanów muzyki rockowej.

Poza wymienionym wcześniej festiwalu w Gminie Jarocin odbywają się inne cykliczne wielkie wydarzenia kulturalne, które organizowane są przez organizacje pozarządowe. Należą do nich Festiwal Muzyki Organowej i Kameralnej, Wielki Teatr w Małym Mieście, Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne, Polska Akademia Gitary, Teatr Polska, Akademia Filmowa im. Piotra Łazarkiewicza. Należy tutaj również wspomnieć, że organizacje pozarządowe wydały kilka publikacji. Należą do nich:

- *Miasto Jarocin i jego dziedzice,*
- *Lustro czasu,*
- *Zapiski Jarocińskie.*

W najbliższym czasie ma ukazać się kolejna publikacja pod tytułem: *Piotr Marchwiak o Ziemi Jarocińskiej.*

Rozwój kultury można obserwować również po wzroście w latach 2002- 2009 liczby cyklicznych zajęć z zakresu edukacji artystycznej i kulturalnej prowadzonej przez organizacje pozarządowe. Otóż w 2002r. organizowane były tylko jedno takie zajęcia, a w 2009r. już 61. W ślad za tym poszła również liczba uczestników i tak w 2002r. uczestniczyło w takich zajęciach tylko 55 osób, a w 2009r. już 1 959.

Również wydatki na projekty kulturalne zwiększyły się 11- krotnie, bo z kwoty 33 400zł do kwoty 377 040 zł.

W ręce organizacji przekazano również prowadzenie działalności filmowej w zmodernizowanym za prawie 1 mln zł jarocińskim kinie Echo, co zaowocowało wzrostem frekwencji widzów, rozwojem edukacji filmowej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, realizacją różnego rodzaju przedsięwzięć kulturalnych w budynku kina.

Wśród gminnych instytucji kultury należy wymienić m.in. biblioteki i muzeum.

Do najważniejszych zmian i osiągnięć biblioteki w latach 2002- 2010 zalicza się:

- zautomatyzowanie obsługi czytelnika (elektroniczna karta czytelnika, możliwość zamawiania książek przez Internet,
- wszystkie filie bibliotek (poza biblioteką w Witaszycach) zostały przeniesione do budynków szkół,
- zwiększenie zatrudnienia w związku z przejęciem obsługi uczniów w szkołach,
- uczestniczenie w licznych warsztatach i szkoleniach,
- utworzenie Gminnej Koalicji na Rzecz Rozwoju Bibliotek,
- oddanie użytkownikom bibliotek dwóch bezpłatnych Czytelní internetowych

IKONKA (razem 6 stanowisk komputerowych z oprogramowaniem),

- zaawansowana komputeryzacja bibliotek (biblioteki posiadają sprzęt i oprogramowanie do tworzenia komputerowej bazy zbiorów),
- ukończono tworzenie komputerowej bazy zbiorów w Bibliotece Głównej,
- zintegrowanie społeczności lokalnej wokół DKK w Fili nr 1,
- zakwalifikowanie się do Programu Rozwoju Bibliotek jako Biblioteka Wiodąca i w ramach PRB pozyskanie m.in. 10 komputerów stacjonarnych i laptopa,
- wprowadzenie nowych usług, takich jak: książka na telefon, Internet dla seniora, Klub Magicznych Nożyczek, Dyskusyjny Klub Książki,
- realizacja licznych projektów biblioteki m.in.: *Inwestuj w siebie- czytaj, Nie połykaj języka, Zaczytane lato, Infrastruktura- nowe oblicze biblioteki.*

Również muzeum może pochwalić się licznymi osiągnięciami. Zaliczyć tu można otrzymywanie nagród w okresie od 2002 do 2004r. w konkursie *Wydarzenie muzealne roku w Wielkopolsce Izabella 2002, 2003, 2004*, a także organizowanie co roku kilkunastu wystaw, wydawanie albumów z pocztówkami cieszących się ogromnym zainteresowaniem i wydanie pierwszego tłumaczenia na język polski opracowania Stanisława Karwowskiego nt. historii ostatnich właścicieli miasta Radolińskich. W roku 2007 ekspozycja stała muzeum nt. historii i kultury Ziemi Jarocińskiej została zmodernizowana, przebudowana i dostosowana do współczesnych wymogów wystawienniczych. Muzeum organizuje wystawy nie tylko w swoich stałych miejscach ekspozycji Ratuszu i Skarbczyku, ale także w plenerze i na terenie innych budynków użyteczności publicznej. Warto dodać, że w Skarbczyku powstała swoista galeria, w której miejsce ekspozycji zajmują głównie twórcy z terenu Ziemi Jarocińskiej.

Z powyższego krótkiego opisu można zdecydowanie stwierdzić, że w Jarocinie kultura dynamicznie się rozwija.

Sport.

Rozwój sportu w ostatnich latach przebiegał dość dynamicznie. W latach 2002- 2009 dokonano:

- intensyfikacji działań w ramach szkolnego związku sportowego,
- realizacji powszechnego programu nauki pływania,

Program obejmuje wszystkich uczniów klas drugich szkół podstawowych, zarówno szkół niepublicznych jak i publicznych. Rocznie na realizację programu wydawane

było średnio 120 tys. zł

- realizacji projektu „Jarocin- miasto sportu i młodzieży”.

Jest to program pozalekcyjnych zajęć sportowo- rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży szkół podstawowych i gimnazjów realizowanych przez Gminę Jarocin od 2004 roku. Został uznany przez PARPA za program nowatorski. Na ten cel wydawane jest co roku około 70 tys. zł.

- dotowanie sportu kwalifikowanego.

Gmina Jarocin jako jeden z pierwszych samorządów rozpoczęła udzielanie dotacji klubom sportowym posiadającym licencje. Taka możliwość pojawiła się w 2008 roku i od tego czasu na dotacje w zakresie sportu kwalifikowanego przeznaczono prawie 800 tys. zł.

- fundowano stypendia sportowe.

Stypendia sportowe dla najlepszych sportowców były fundowane w Gminie Jarocin już od 2006 roku. Od roku 2010 zrezygnowano z miesięcznego systemu stypendialnego i zmieniono go na coroczne nagrody dla najlepszych sportowców, trenerów i działaczy.

- rozbudowano i zmodernizowano bazę sportowo- rekreacyjną.

W latach 2002- 2009 liczba boisk zwiększyła się o 24 sztuki. W 2002r. mieliśmy tylko 8 boisk i to niepełnowymiarowych, które były wyposażone w sprzęt bez atestu lub po prostu bez sprzętu, a obecnie posiadamy 32 boiska, które są pełnowymiarowe i posiadają atestowany sprzęt. Do tego należy również dodać rozwój w posiadanych salach gimnastycznych. Otóż w 2002r. Gmina Jarocin posiadała tylko 5 sal, które były bez wyposażenia i do remontu. W wyniku licznych nakładów inwestycyjnych liczba ta uległa zwiększeniu do 12 sal gimnastycznych a ich standard jest na wysokim poziomie (pełnowymiarowe, wyposażone w sprzęt atestowany). Podobna sytuacja ma miejsce w sferze dotyczącej placów zabaw. Tutaj z jednego w 2002r. zwiększono do 17 w 2009r.

Opieka społeczna.

W 1998r. w Jarocinie funkcjonowały już dwa ośrodki wsparcia. Był to Dzienny Dom Pomocy Społecznej oraz Środowiskowy Dom Samopomocy. W tym okresie MGOPS posiadał pełną infrastrukturę socjalną, która była wymagana, jednak z barierami architektonicznymi.

Wyposażenie pochodziło z darów holenderskich z Veldhoven. Ośrodek współpracował z fundacją holenderską. Pomoc finansowa była uzupełniana poprzez dary z Veldhoven. Dotyczyła ona żywności, odzieży, sprzętów gospodarstwa domowego, mebli, wózków inwalidzkich itp. Uruchomiono magazyn, gdzie dary te były przyjmowane i wydawane. Po opuszczeniu budynku, w którym on się znajdował pomieszczenie to zostało wykorzystane jako warsztat rowerowy. Pracowali w nim klienci pomocy społecznej. Były to pierwsze próby aktywizowania klientów pomocy społecznej, tj. oprócz magazynu, który też był obsługiwany przez klientów ośrodka.

Z pomocy humanitarnej skorzystało tysiące rodzin. Ośrodek włączał się także w akcje przekazywania transportów na potrzeby szpitala w Jarocinie i DPS w Zakrzewie.

Na podstawie udzielonego pełnomocnictwa kierownik MGOPS uczestniczył w tworzeniu Wielkopolskiego Banku Żywności w Poznaniu. Od samego początku żywność z tego banku trafia do Jarocina do najbardziej potrzebujących i stanowi uzupełnienie otrzymywanej pomocy. Należy również dodać, że Gmina Jarocin od czasu powstania WBŻ jest jego udziałowcem.

Poza zadaniami wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej MGOPS wykonuje już co najmniej od 2004 roku inne zadania przekazane przez Gminę. Należy tu wymienić:

- dodatki mieszkaniowe,
- świadczenia rodzinne,
- zaliczkę alimentacyjną (a od 2007r. fundusz alimentacyjny),
- świadczenia zdrowotne dla świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni,
- przygotowywanie przez kuchnię Dziennego Domu Pomocy Społecznej obiadów dla dzieci i catering obiadów do 14 placówek oświatowych na terenie Gminy Jarocin (średnio ok. 550 obiadów dziennie).

Podejmowano liczne działania mające na celu poprawę infrastruktury socjalnej- zarówno dla samego Ośrodka Pomocy Społecznej jak i dla ośrodków wsparcia. Ostatecznie w 2006r., po wielu staraniach, MGOPS otrzymał siedzibę na miarę XXI wieku.

Z inspiracji MGOPS wybór wykonawcy usług dokonywany jest nie w drodze przetargu a w drodze konkursu na podstawie ustawy o pomocy społecznej dla organizacji pozarządowych działających w tym obszarze. Stanowi to korzystniejsze rozwiązanie dla obu stron, tj. wykonawcy jak i korzystających z usług.

W Centrum Socjalnych im. Jana Pawła II swoją siedzibę od początku znalazły dwie organizacje pozarządowe współpracujące z MGOPS. Należą do nich: PZERiI o/ Jarocin,

Stowarzyszenie Chorych na SM o/Jarocin. Od 2008r. funkcjonuje również tam Klub Seniora. W 2004r. opracowano **Lokalny Program Pomocy Społecznej**. Służy on aktywizacji zawodowej bezrobotnych klientów pomocy społecznej. Dzięki niemu pozytywnie zmienia się spojrzenie na grupę osób korzystających z pomocy społecznej. W ramach tego programu funkcjonuje Gminne Centrum Wolontariatu i Osób Aktywnych na Rzecz Gminy Jarocin. W celu aktywizacji zawodowej bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej uruchomiono w 2006r. Klub Integracji Społecznej.

W 2008r. MGOPS przystąpił do realizacji projektu systemowego na lata 2008- 2013 w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007- 2013, Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej. Jest on współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego- pod nazwą TWOJA SZANSA.

W 2008r. opracowany został dokument pod nazwą „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Jarocin 2008- 2020”.

W 2008r. MGOPS uruchomił pierwsze mieszkania chronione i wprowadził do nich klientów pomocy społecznej. Nastąpiło to po przekazaniu przez Gminę Jarocin mieszkań w wyremontowanym budynku przy ul. Zacisznej 6 w Jarocinie. Kolejne mieszkania oddane były w listopadzie 2008r. oraz w 2010r. Łącznie 18 mieszkań chronionych zostało przeznaczonych dla osób starszych, niepełnosprawnych, usamodzielnianych wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Od września 2010r. MGOPS otrzymał kolejne zadania, tj. prowadzenie postępowania w sprawach przyznawania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Jarocin.

W najbliższym czasie zostanie opracowany nowy program skierowany do określonej społeczności lokalnej- Program Aktywności Lokalnej, a także zostaną uruchomione mieszkania chronione dla rodzin na terenie wiejskim.

Promocja Gminy.

W latach 1998 – 2008 Gmina nie posiadała sformułowanej i zapisanej w wersji papierowej strategii promocji. Bez ściśle określonego celu, działania promocyjne zdawały się być przypadkowe i nie sprzyjały budowie określonego wizerunku Gminy. Wprowadzone w roku 2004 hasło „Jarocin tu wszystko gra” pozwoliło w ogólny sposób zdefiniować nadrzędny cel rozwoju Gminy i ukierunkować działania promocyjne w tę jedną, konkretną stronę. Nadal

jednak istniała potrzeba opracowania profesjonalnej strategii marki Jarocin, do której przystąpiono na początku 2008r. Punktem wyjścia były badania wizerunkowe i analiza SWOT, które pozwoliły określić aktualny stan postrzegania miasta przez jego mieszkańców i przedsiębiorców, a także określić mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia marki Jarocin. Opracowana przez Grupę Eskadra z Krakowa we współpracy z mieszkańcami, Strategia promocji i komunikacji marketingowej, proinwestycyjnej, turystycznej i wewnętrznej gminy Jarocin stała się oficjalnie obowiązującym dokumentem we wrześniu 2008r.

Pierwsza duża kampania wizerunkowa przeprowadzona na podstawie Strategii, została zrealizowana w maju 2010r., a polegała na wprowadzeniu nowego logo i hasła promocyjnego: „Jarocin free. Wolne miasto”.

Strategia promocji dostępna jest na stronie: www.jarocin.pl/pdf/strategia_promocji.pdf

Przedsiębiorczość.

Analizując ilość podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Jarocin od początku 1998 roku do 2009 roku zaobserwowano wzrost o 27 %. Najbardziej istotne jest w tym obszarze to, że w okresie 2008 -2009, gdy w całym regionie nastąpił spadek liczby zarejestrowanych firm, w Jarocinie zanotowano wzrost.

Tabela 2-2-21 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon

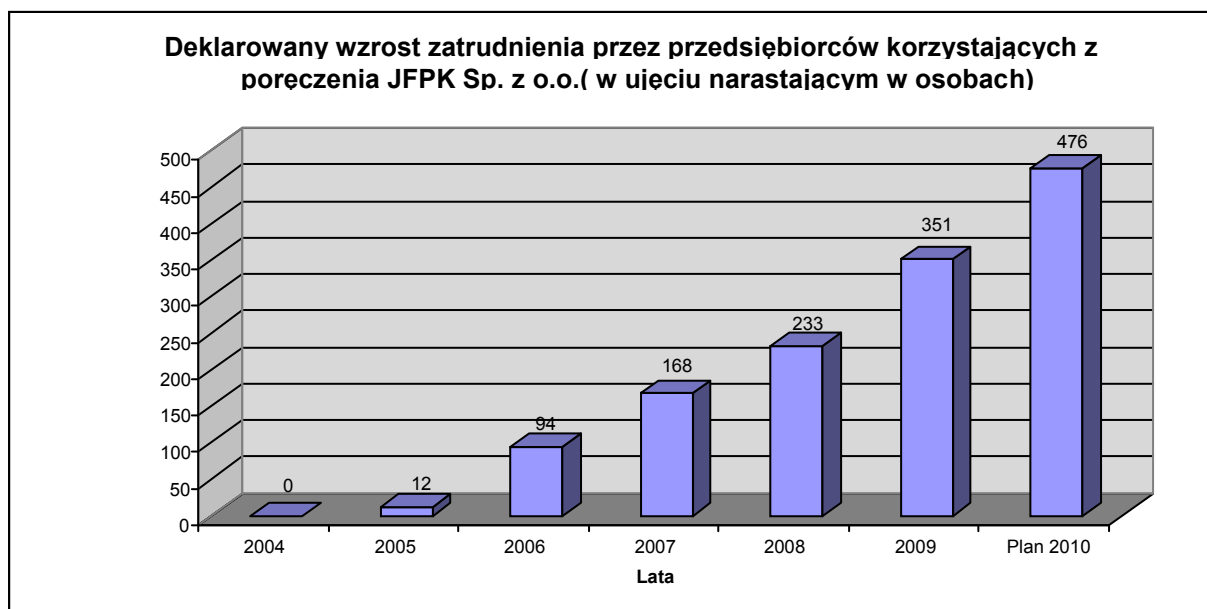
Jednostka terytorialna	1998	2002	2006	2007	2008	2009
Jarocin	2 917	3 635	3 759	3 848	3 994	4 022
Województwo Wielkopolskie	263 139	323 792	345 669	352 236	361 046	359 350

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Jarocin od dłuższego czasu prowadzi wzmożone działania ukierunkowane na wzrost znaczenia Jarocina na mapie gospodarczej Polski. Wynikiem czego było objęcie granicami terenów w miejscowości Golina przewidzianych w miejscowym planie zagospodarowania jako tereny aktywizacji gospodarczej przez Wałbrzyską Specjalną Strefę Ekonomiczną „INVEST PARK” - jedną z najszybciej rozwijających się stref przemysłowych w Polsce. Wszystkie tereny udostępniane przedsiębiorcom chcącym rozpocząć działalność gospodarczą są terenami niezabudowanymi, a wynikiem takiej polityki prowadzonej przez Gminę jest dysponowanie blisko 150 ha terenów inwestycyjnych.

Dla kompleksowego wsparcia rozwoju małych i średnich firm stworzono Jarociński Fundusz

Poręczeń Kredytowych (JFPK). Fundusz powstał w 2004 roku i dynamicznie powiększa swój potencjał i ofertę usług. Spółka udziela poręczeń, kredytów i dotacji z Powiatowego Urzędu Pracy (PUP), świadczy kompleksową obsługę inwestycji, zastępstwo inwestycyjne, sprzedaż nieruchomości. Pomaga też organizacjom pozarządowym z terenu gminy oferując im pożyczki na współfinansowanie projektów. Spółka współpracuje w realizacji inwestycji prowadzonych przez firmy komunalne. Liczba rocznie udzielonych poręczeń przekroczyła sto, łączna wartość rocznie udzielonych poręczeń sześć milionów złotych, a wartość indywidualnego maksymalnego poręczenia przekroczyła pół miliona złotych. O efektywności funkcjonowania spółki świadczy zysk który w 2009 roku osiągnął prawie milion złotych. W rankingu funduszy poręczeń kredytowych w kraju w 2008 roku JFPK było na pierwszym miejscu pod względem wartości i ilości udzielonych poręczeń.

Podsumowując należy stwierdzić, że JFPK ma znaczący udział w rozwoju małych i średnich firm w Jarocinie, które wygenerowały we wspieranych przez JFPK projektach ponad 300 nowych miejsc pracy i miały znaczący udział we wzroście dochodów gminy z podatku PIT (patrz wykres powyżej).

2.3 Szanse i aspiracje młodzieży i przedsiębiorców.

Aby stworzyć dokument Strategii Rozwoju Gminy Jarocin niezbędna okazała się pomoc uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych oraz lokalnych przedsiębiorców. Wzięli oni udział w badaniu ankietowym. W wyniku badan bezpośrednich możliwe było

zdiagnozowanie kluczowych problemów przedsiębiorców oraz przyszłych absolwentów, a także przedstawienie atutów Gminy Jarocin.

W badaniach ankietowych wzięło udział 576 uczniów.

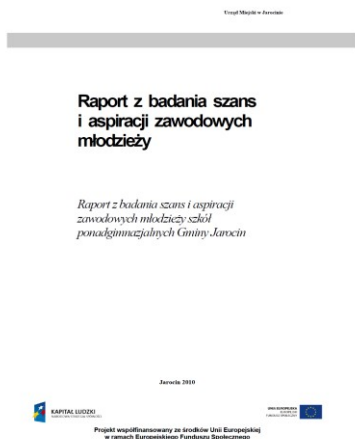
Badania, które zostały przeprowadzone w szkołach przedstawiają między innymi:

- opinie młodzieży na temat sytuacji na rynku pracy w województwie Wielkopolskim,
- znajomość instytucji rynku pracy,
- plany związane z rozwojem życia zawodowego,
- potrzeby młodzieży związane z wejściem na rynek pracy,
- chęć poznania doświadczeń zawodowych (zarobkowych i wolontariatu) młodzieży w szkołach ponadgimnazjalnych,
- plany związane z kontynuacją nauki, bądź też podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- plany związane z miejscem zamieszkania i deklaracjami migracji.

Badana młodzież wskazała działania jakie samorząd powinien podjąć, aby w Jarocinie żyło się lepiej. Do zadań, które wskazali należą:

- nowe miejsca pracy,
- darmowe kursy,
- inwestorzy w mieście,
- prace interwencyjne dla bezrobotnych,
- pomoc dla upadających firm,
- ograniczenie dla powstawania sklepów wielkopowierzchniowych,
- mniejsza biurokracja, uproszczenie przepisów, walka z korupcją,
- dotacje na otwarcie firm,
- niższe podatki,
- ułatwienia dla firm,
- pomoc w rozwoju średnim i małym przedsiębiorcom,
- modernizacja infrastruktury,
- wzrost wynagrodzeń,
- pomoc w poszukiwaniu pracy - pośrednictwo pracy,
- racjonalna gospodarka finansowa oraz trafne inwestycje,

- tworzenie stref ekonomicznych,
- wykorzystywanie dotacji z UE,
- kontrolowanie osób pobierających różne świadczenia.

Szczegółowy raport z badania szans i aspiracji zawodowych młodzieży znajduje się na stronie internetowej www.jarocin.pl/pdf/raport_mlodziarz.pdf

Natomiast badania przeprowadzone wśród przedsiębiorców miały na celu dostarczenie informacji w zakresie działalności gospodarczej w Gminie, poprzez zebranie danych o charakterze ilościowym, które określiły potrzeby przedsiębiorców dotyczące lokalnej gospodarki rynkowej, zdolności do przystosowania się do zmiennej koniunktury gospodarczej i podnoszenia jakości świadczonych usług.

W wyniku przeprowadzonych badań zostały uzyskane informacje dotyczące m.in.:

- planów zatrudnieniowych,
- zapotrzebowania na pracowników określonych specjalności,
- kondycji ekonomicznej,
- kierunków rozwoju (inwestycji) poszczególnych branż,
- wprowadzanych (planowanych) innowacji,
- oczekiwania pracodawców wobec pracowników,
- wsparcia zewnętrznego np. przez UE,
- planowania strategicznego.

Główne atuty Jarocina jakie wskazali przedsiębiorcy to:

- węzeł komunikacyjny,
- przyciąganie inwestorów, tj. atrakcyjne tereny inwestycyjne, niskie koszty zakupu gruntów,
- dogodne położenie,

- przyjazna, otwarta administracja,
- infrastruktura techniczna.

Przedsiębiorcy wskazali również problemy związane z prowadzeniem działalności gospodarczej:

- komunikację wewnątrz Jarocina,
- brak wsparcia dla małych firm,
- biurokrację.

Szczegółowy raport z badania klimatu przedsiębiorczości oraz zdolności firm do podnoszenia konkurencyjności i innowacji znajduje się na stronie www.jarocin.pl/pdf/raport_przedsiębiorczosc.pdf

2.4 Analiza SWOT Gminy Jarocin

W oparciu o dane z analiz i wyniki badań kluczowych grup interesariuszy (młodzież i przedsiębiorcy) przeprowadzono analizę SWOT dla określenia kluczowych dla rozwoju Jarocina problemów.

Analiza SWOT stanowi jedno z najbardziej popularnych narzędzi planowania strategicznego. Metoda ta pozwala określić atuty i słabości podmiotu oraz szanse i zagrożenia stwarzane przez otoczenie.

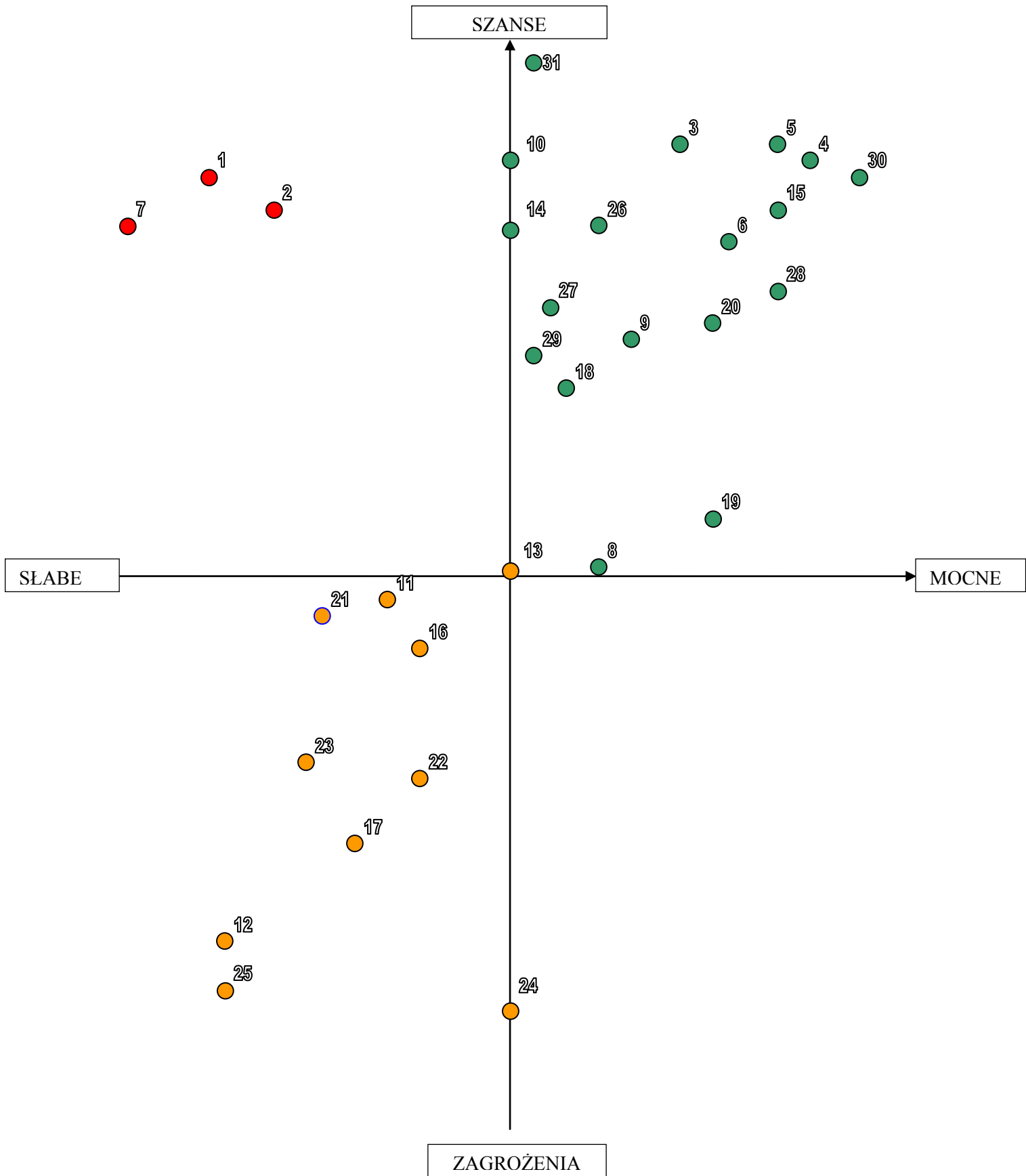
Jej nazwa pochodzi od angielskich słów:

- Strengths (mocne strony),
- Weaknesses (słabe strony),
- Opportunities (szanse),
- Threats (zagrożenia).

Analizę przeprowadzono plasując na układzie współrzędnych kluczowe dla rozwoju Jarocina czynniki. Pozycja czynnika wobec osi odciętych wyznaczała na ile silna, czy też słaba strona jest dana cecha, a pozycja wobec osi odciętych na ile dana cecha generuje szanse czy zagrożenia na przyszłość.

Do analizy przyjęto następujące czynniki:

1. Obwodnica.
2. Oddziaływanie obwodnicy na wewnętrzny układ komunikacyjny.
3. Węzeł komunikacyjny.
4. Baza sportowa.
5. Baza oświatowa.
6. Dostępność i jakość usług komunalnych.
7. Łądowisko.
8. Plany elektrowni wiatrowych.
9. Eksploatacja gazu.
10. Tereny inwestycyjne.
11. Dostępność atrakcyjnych miejsc pracy.
12. Dostosowywanie profili kształcenia do wymagań rynku pracy.
13. Wypieranie małego lokalnego handlu przez sieć marketów/ wpływy z podatku od nieruchomości / nowe miejsca pracy.
14. Usługi rynkowe (handel i usługi).
15. JFPK.
16. Bezrobocie.
17. Dostępność na rynku pracy specjalistów.
18. Świadomość ekologiczna mieszkańców.
19. Bezpieczeństwo i przestępczość.
20. Sektor pozarządowy (100 stowarzyszeń).
21. Opieka zdrowotna.
22. Niechęć do zmian w systemie oświaty.
23. Zagrożenie patologiami społecznymi.
24. Zmiany struktury wiekowej mieszkańców.
25. Odływ młodych ludzi do dużych miast.
26. Dobrze prosperująca gosp. mieszkaniowa.
27. Lokalne produkty turystyczne.
28. Jarocin festiwal.
29. Wyższe uczelnie.
30. System zarządzania gminą.
31. Promocja Jarocina.

Wyniki analizy można podsumować analizując rozkład badanych cech w poszczególnych ćwiartkach układu współrzędnych.

Pierwsza kwarta – słabe strony i zagrożenie pogorszenia sytuacji w przyszłości.

Słabe strony stanowiące równocześnie zagrożenie na przyszłość są efektem uniwersalnych procesów zmian społecznych i gospodarczych i Gmina ma na nie niewielki wpływ bezpośredni. Zmiana struktury gospodarki, niedopasowanie systemu kształcenia do nowych potrzeb rynku pracy, brak wystarczającej oferty miejsc pracy na lokalnym rynku, odpływ młodych ludzi do dużych miast, to problemy z jakimi podobnie jak inne małe miasta musi zmierzyć się Jarocin. Brak obecnie takiej wiodącej branży sprawia, że nie można ukształtować nowego profilu kształcenia zawodowego, a młodzi ludzie w poszukiwaniu pracy wyjeżdżają z Jarocina.

Druga kwarta – słabe strony ale z szansami poprawy w przyszłości.

Nadal problemem i słabą stroną miasta, ale z wielkimi nadziejami na poprawę sytuacji jest realizacja obwodnicy miejskiej i poprawa układu komunikacyjnego w mieście i otoczeniu. Zauważalne jest to, że pole słabych stron i szans jest zajęte tylko przez trzy cechy (związane z obwodnicą i łądowiskiem) budujące jej przewagę, których realizacja nie należy bezpośrednio od samorządu.

Trzecia kwarta- silne strony z zagrożeniem pogorszenia sytuacji w przyszłości.

W tym obszarze nie plasują się żadne cechy istotne dla rozwoju Jarocina, co oznacza, że nie ma zagrożenia, że uzyskane przez gminę przewagi mogą być utracone w najbliższej przyszłości.

Czwarta kwarta – silne strony z nadzieją na jeszcze lepszą pozycję w przyszłości.

Większość cech ocenionych jako silne jest efektem bezpośrednim działań samorządu. Pozytywnym zjawiskiem dla Jarocina jest to, że silne strony generują nadal dodatkowe szanse na przyszłość. Rozwijana intensywnie infrastruktura, jakość oferty edukacyjnej i kulturalnej, świadomość i aktywność obywateli, sprawny system zarządzania gminą, to efekt konsekwentnie realizowanego przez partnerów lokalnych (władze gminy, mieszkańców i organizacje społeczne, instytucje publiczne, przedsiębiorców) programu rozwoju Jarocina. Cechy uplasowane w tej kwarcie są pozytywnym rezultatem dotychczasowych działań Gminy i dają dodatkowo możliwości poprawy sytuacji w przyszłości jeżeli ta tendencja zostanie utrzymana.

2.5 Zdefiniowanie kluczowych problemów dla rozwoju Gminy Jarocin

Dla przywrócenia pełnej atrakcyjności miasta, konkurencyjności gospodarki Jarocina i odwrócenia niekorzystnych tendencji na rynku pracy potrzebna jest polityka, która zorientowana będzie na długofalowy rozwój endogeniczny i da nadzieję, a najlepiej realną perspektywę atrakcyjnej kariery zawodowej młodym mieszkańcom poprzez:

- tworzenie gotowych powierzchni z asystą dla otwierania działalności gospodarczej przez przedsiębiorczych mieszkańców,
- wspieranie wzrostu atrakcyjnych miejsc pracy w sektorze publicznym i pozarządowym poprzez udostępnianie nowych usług wyższej jakości,
- pozyskiwanie atrakcyjnych inwestorów i stymulowanie wzrostu konkurencyjności lokalnej gospodarki dla tworzenia atrakcyjnych i stabilnych miejsc pracy dla dobrze wynagradzanych pracowników,
- tworzenie warunków zakorzeniania się mieszkańców poprzez;
 - tworzenie warunków dla różnorodnych form inwestowania w mieście przez mieszkańców,
 - wspieranie rodzin w zapewnieniu wszystkim mieszkańcom równego dostępu do rozwoju osobistego i opieki,
 - stymulowanie integracji i udziału mieszkańców w sprawach publicznych,
 - oddanie mieszkańcom realnych możliwości kształtowania sfery społecznej i przestrzeni publicznej w miejscach zamieszkania.

Dla stworzenia bardziej konkurencyjnej pozycji Jarocina na przyszłość kluczowe będą:

- potrzeba zdefiniowania nowego profilu gospodarki Jarocina,
- dalszy rozwój społeczeństwa obywatelskiego,
- udostępnienie wszystkim mieszkańcom (przez całe życie) równych szans rozwoju i podnoszenia kwalifikacji,
- wzmocnienie atrakcyjności Jarocina jako miejsca zamieszkania,
- wzmocnienie Jarocina w strukturze ośrodków miejskich Wielkopolski.

Podsumowanie prezentowanych zjawisk prowadzi do zdefiniowania kluczowego dla rozwoju Jarocina problemu:

Ukształtowanie nowego profilu gospodarki miasta i wzmocnienie roli jaką Jarocin powinien odgrywać w strukturze osiedleńczej Wielkopolski, a w konsekwencji zwiększenie zdolności zatrzymywania odpływu młodych mieszkańców i przyciągania nowych.

3. Wizja przyszłości Gminy Jarocin

3.1 Wizja rozwojowa Gminy Jarocin

Strategia Gminy Jarocin wytycza jej kierunki rozwoju. W pracach nad jej opracowaniem brała udział lokalna społeczność, w związku z tym została wykreowana koncepcja uwzględniająca wszystkie obszary rozwoju Gminy.

Okres realizacji strategii obejmuje lata 2011- 2025. Obraz przyszłości, jaki Gmina Jarocin chce wykreować w tym okresie, stanowiący jednocześnie wizję został sformułowany następująco:

***JAROCIN
SILNYM OŚRODKIEM MIEJSKIM***

Krocząc w ślad za definicją misji, w myśl której powinna ona: wyznaczać kierunki i dotyczyć przyszłości, wyrażać marzenia oraz wyzwania, zbudowano następującą misję Gminy Jarocin:

***BUDOWA
SILNEGO OŚRODKA MIEJSKIEGO
KULTYWUJĄCEGO TRADYCJE WIELKOPOLSKIE
I STWARZAJĄCEGO WSZYSTKIM MIESZKAŃCOM SZANSE
AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ ORAZ SPOŁECZNEJ.***

W trakcie prac nad Strategią Rozwoju Gminy Jarocin, po opracowaniu analizy SWOT oraz dokonaniu diagnozy społeczno-gospodarczej przystąpiono do opracowania planów działania. Opierając się na wizji przystąpiono do sformułowania celów strategicznych, które wyznaczają główne kierunki działań na cały okres realizacji strategii.

Wyróżniono trzy cele strategiczne: **3 P**

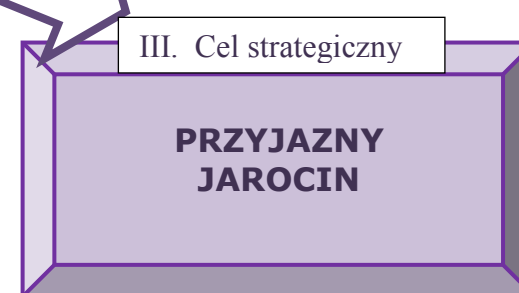
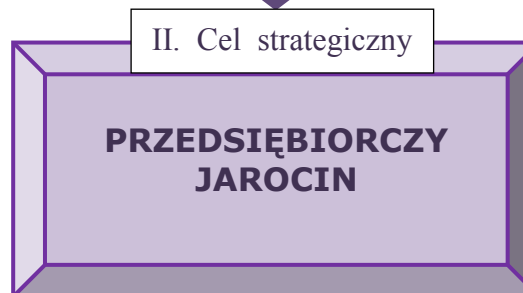
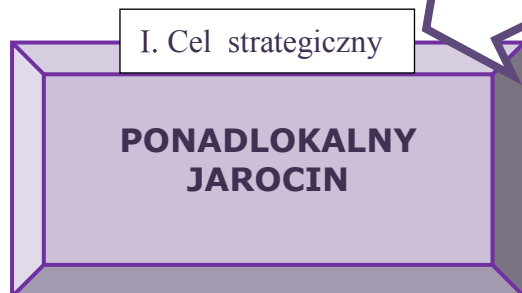
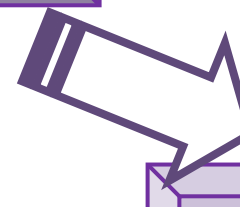
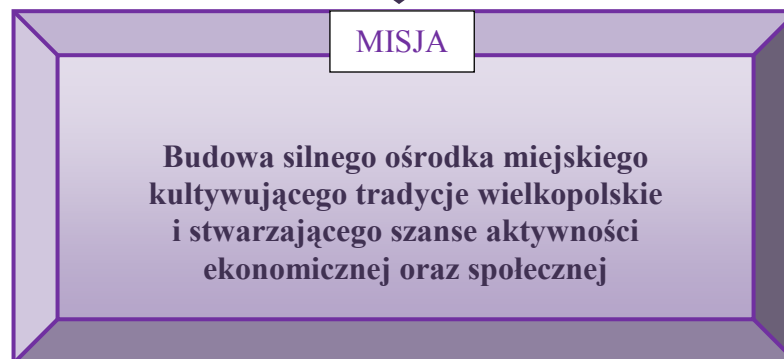
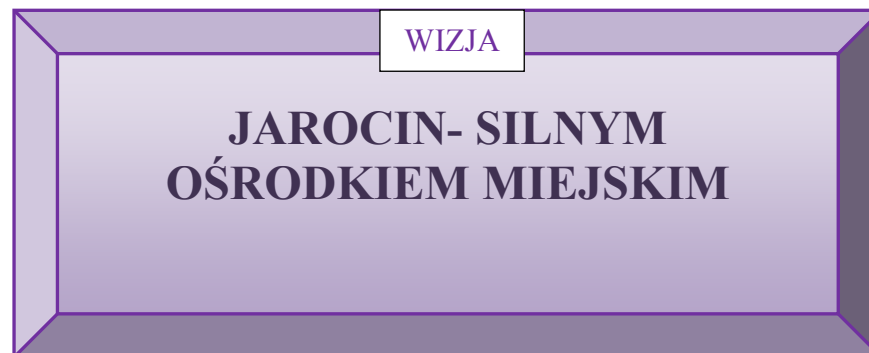
**PRZYJAZNY JAROCIN
PRZEDSIĘBIORCZY JAROCIN
PONADLOKALNY JAROCIN**

Realizacja dotychczasowej strategii związana była z rozwojem sfer, za które samorząd ponosi bezpośrednią odpowiedzialność. Konsekwentne porządkowanie usług komunalnych, gospodarki mieszkaniowej, transportu publicznego, reforma systemu oświaty i wychowania, rozwijanie oferty kulturalnej, sportowej, turystycznej, budowa infrastruktury technicznej (drogi, wodociągi, kanalizacja, składowisko odpadów), zakupy taboru, budowa infrastruktury technicznej (Golina) i instytucjonalnej (JFPK) dla firm, stworzenie systemu dla rozwoju organizacji pozarządowych i przejmowania przez nie zadań publicznych doprowadziło do tego, że Jarocin stał się w wielu tych wymiarach liderem wśród gmin miejsko-wiejskich w Polsce. Niestety samorząd nie dysponuje wystarczającymi zasobami by samodzielnie zagwarantować rozwój wszystkich wymiarów aktywności gminy. By zapewnić dalszy rozwój i osiągnąć tendencję zrównoważonego rozwoju Jarocina jako silnego ośrodka miejskiego we wszystkich najważniejszych wymiarach funkcjonowania Gminy rdzeniem nowej strategii będzie **partnerstwo**. Wizja rozwoju Jarocina zrealizowana będzie wtedy, gdy realizacja trzech celów strategicznych oparta będzie o partnerstwo.

Partnerstwo z mieszkańcami, przedsiębiorcami, sąsiadami.

Kanwą strategii staje się jarocińska wersja **3P**:

- **Partnerstwo z mieszkańcami** i zorganizowanymi grupami obywateli - dla zapewnienia równych szans rozwoju dla wszystkich mieszkańców i wzmocnienia potencjału społecznego Jarocina.
- **Partnerstwo z przedsiębiorcami** i uczestnikami rynku pracy – dla wzrostu konkurencyjności firm , i rozwoju siły roboczej.
- **Partnerstwo z sąsiadami** i innymi instytucjami publicznymi – dla rozwoju Jarocina i obszaru otoczenia.

3.2 Cele strategiczne rozwoju gminy

3.2.1. Ponadlokalny Jarocin

Ponadlokalny zakres działania Gminy Jarocin przekłada się m.in. na współdziałanie samorządu z innymi gminami, obszar informatyki, infrastruktury drogowej oraz komunikacji publicznej.

Jarocin znajduje się w strefie oddziaływania trzech dużych ośrodków regionalnych (Poznań, Łódź, Wrocław) o bardzo ambitnych planach na przyszłość i starających się pozyskać nowych młodych mieszkańców o wysokich kwalifikacjach. Jarocin leży też w centrum obszaru wyznaczonego przez okręg na którym leżą: Poznań, Konin, Kalisz z Ostrowem Wielkopolskim i Leszno. Nie tylko Poznań, ale i pozostałe ośrodki mają większą niż Jarocin zdolność pozyskiwania inwestorów i rozwoju gospodarki w oparciu o wewnętrzne zasoby, a w konsekwencji zatrzymania i przyciągnięcia nowych mieszkańców. Miasta te mają też większy potencjał dla stworzenia atrakcyjnej oferty usług dla mieszkańców i zagwarantowania wyższej jakości życia mieszkańcom. Suburbanizacja i „wylewanie” się potencjału z miast centralnych do otaczających je obszarów, ze względu na odległość Jarocina do tych miast również oddziałuje negatywnie na konkurencyjność Jarocina. Miasto traci na atrakcyjności nie tylko w relacji bezpośrednio do Poznania, ale w efekcie rozwoju obszaru metropolitalnego Jarocin traci też w relacji do takich ośrodków jak Kórnik czy Środa Wielkopolska. W podobnej sytuacji są sąsiednie miasta i gminy. Właściwą reakcją ze strony Jarocina na taką sytuację w regionie jest współpraca i rozwój usług na rzecz bezpośredniego otoczenia. Przykładem może być współpraca z kilkunastoma samorządami w gospodarce odpadami. Jarocin i szesnaście innych gmin (Kotlin, Nowe Miasto, Krzykosy, Żerków, Książ Wlkp., Jaraczewo, Gizalki, Czermin, Dobrzyca, Chocz, Środa Wlkp., Dominowo, Zaniemyśl, Borek Wlkp., Piaski, Kórnik) podpisało w Jarocinie Porozumienie Międzygminne w Zakresie Gospodarki Odpadami i Osadami Ściekowymi. Przedmiotem porozumienia jest powierzenie realizacji zadania publicznego pn. „Zorganizowanie i nadzór nad funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami i osadami ściekowymi dla gmin objętych porozumieniem wraz z budową Zakładu Zagospodarowania Odpadów Jarocin z siedzibą w Witaszyczkach z ewentualnymi punktami przeładunkowymi”.

Poza tym w ponadlokalnym działaniu Gminy Jarocin można wyodrębnić działania zarządu Zakładu Gospodarki Odpadami, który nie tylko z władzami Jarocina ale również innych gmin prowadzi akcje edukacyjne promujące m.in. selektywną zbiórkę „u źródła”.

Realizując cel Ponadlokalny Jarocin, Gmina będzie nadal działać w Liderze Zielonej Wielkopolski. Jest to dobrowolne stowarzyszenie samorządowe wychodzące ponad granice Gminy Jarocin. Skupia takie gminy jak m.in. Jaraczewo, Jarocin, Krzykosy, Książ Wlkp., Kórnik, Śrem, Środa Wlkp. Działa jako Lokalna Grupa Działania. Jej głównym celem jest działanie na rzecz obszarów wiejskich. Realizacja celu Stowarzyszenia będzie następowała przede wszystkim poprzez organizowanie i finansowanie przedsięwzięć o charakterze informacyjnym lub szkoleniowym oraz imprez kulturalnych służących zwłaszcza promocji regionu i jego tożsamości kulturowej. Organizacja ta też zajmuje się działalnością promocyjną, informacyjną, prowadzeniem bezpłatnego doradztwa w zakresie przygotowywania projektów inwestycyjnych związanych z realizacją Lokalnej Strategii Rozwoju, współpracą i wymianą doświadczeń z instytucjami publicznymi i organizacjami pozarządowymi na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Kolejnym obszarem, który będzie służył Gminie do realizacji strategicznego celu jakim jest Ponadlokalny Jarocin jest informatyka. W tym temacie wiele się dzieje, ale też jest wiele do zrobienia. Internet jest to „okno na świat” w związku z tym stanowi narzędzie umożliwiające ponadlokalny rozwój Gminy. W trakcie prac nad Strategią dyskutowano także o serwerowni, która to służyłaby nie tylko Gminie Jarocin.

Następnym obszarem w omawianym celu strategicznym jest infrastruktura drogowa i komunikacja publiczna. To drogi umożliwiają nam przemieszczanie się do innych obszarów nie tylko Polski. Umożliwiają także przybycie osób innych kultur, narodowości itp. W realizacji tego celu będzie z pewnością służyło także lądowisko, nad którym również dyskutowano w trakcie prac nad Strategią. Natomiast w sferze komunikacji publicznej swoją działalność rozwijać będą Jarocińskie Linie Autobusowe obsługujące mieszkańców nie tylko z Gminy Jarocin.

Powyższe obszary działań stanowią tylko część aktywności zawartej głównie w tym celu strategicznym. Należy dodać, że są także takie działania lub powstaną, których realizacja obejmuje dwa lub nawet wszystkie trzy cele.

3.2.2. Przyjazny Jarocin

Kolejnym celem strategicznym jest Przyjazny Jarocin. Zamierzeniem jest stworzenie Gminy przyjaznej dla lokalnej społeczności, przedsiębiorców oraz turystów, a przede wszystkim dającej wszystkim mieszkańcom równe szanse rozwoju osobistego oraz zdobywania i podnoszenia kwalifikacji. Przenika m.in. takie obszary jak: ekologię, bezpieczeństwo, szkolnictwo, opiekę dla ludzi potrzebujących, rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz rozwój życia kulturalnego oraz turystyki.

Gmina posiada obecnie korzystną strukturę wiekową, tzn. większość stanowią ludzie w wieku produkcyjnym. Jednak przyrost naturalny jest zbyt mały i w niedalekiej przyszłości nastąpi zmiana tej pozytywnej proporcji, tj. zwiększy się liczba osób w wieku poprodukcyjnym, którym będzie trzeba zapewnić opiekę, ułatwić funkcjonowanie. Krocząc dalej zwracamy uwagę na nadzieję na przyszłość, tj. na dzieci. Również dla nich trzeba zapewnić odpowiednią bazę od żłobków po szkolnictwo wyższe. Stworzyć atrakcyjną ofertę edukacyjną w szkołach i równocześnie rozwinąć ofertę instytucji kształcenia ustawicznego elastycznie reagujących na zapotrzebowanie rynków pracy.

Szansą Jarocina jest systematyczna praca nad podniesieniem poziomu kształcenia i szybkie wykorzystanie potencjału instytucji kultury, sportu, dla podniesienia atrakcyjności oferty edukacyjnej szkół i przedszkoli w Jarocinie.

Atrakcyjna oferta edukacyjna dostępna w mieście jest dziś jednym z kluczowych czynników warunkujących osiedlanie się młodych rodzin. Przy czym należy dodać, że Jarocin nie zapomina również o osobach starszych tworząc dla nich możliwości rozwoju, kształcenia i zdobywania nowych umiejętności.

Efektom działań realizowanych w ramach tego celu strategicznego będzie nie tylko wzrost atrakcyjności oferty edukacyjnej, ale wzrost liczby uczniów i uczestników szkoleń, dochodów miasta z tytułu subwencji, dochodów instytucji kształcenia ustawicznego.

Jarocin stoi przed wyzwaniem zbudowania modelu społecznego, który będzie budował silne więzi mieszkańców z bezpośrednim miejscem zamieszkania i sąsiadami, budował tożsamość miasta oferując atrakcyjne miejsca spotkań publicznych w mieście, organizując wydarzenia kulturalne z udziałem wszystkich grup społecznych.

W ramach tego celu wyłonione będą działania, które promują, stymulują wspólną działalność zorganizowanych grup mieszkańców. Mechanizmy współdziałania i współfinansowania

z mieszkańcami realizacji inicjatyw lokalnych oraz oddanie mieszkańcom prawa współdecydowania o tym co ich bezpośrednio otacza, to droga do budowania silnego społeczeństwa obywatelskiego.

Jarocin dzięki swym placówkom i programom kulturalnym jest ważnym ośrodkiem kultury. Dodatkowo o podnoszeniu atrakcyjności oferty edukacyjnej stanowi proces informatyzacji placówek szkolnych. W Jarocinie kultura jest jednym z tych wymiarów funkcjonowania miasta, która zyskuje na znaczeniu jako wyznacznik rozpoznawalności miasta na zewnątrz i czynnik budujący tożsamość mieszkańców i miasta.

Różne formy aktywności kulturalnej mogą podnieść atrakcyjność oferty edukacyjnej w szkołach, wzmocnić poziom integracji mieszkańców w osiedlach, stać się obszarem aktywności dla mieszkańców, którzy zakończyli już aktywność zawodową.

Wraz z postępem cywilizacji świat produkuje coraz więcej odpadów. Nie zawsze sposób postępowania z nimi jest prawidłowy. Dlatego Jarocin postawił sobie za cel m.in. rozwój świadomości ekologicznej. W celu jego realizacji będą prowadzone, kontynuowane akcje proekologiczne w szkołach, a także działania o pozytywnych skutkach będą kierowane do gospodarstw domowych. Na pewno należy tu wymienić akcję o nazwie selektywna zbiórka odpadów „u źródła”.

Chociaż Jarocin należy do miejsc o niskiej przestępczości, to nie można zaniedbywać tego tematu i trzeba nad nim pracować, aby w przyszłości sytuacja poprawiła się, a przede wszystkim nie pogorszyła.

Podobnie jak w poprzednim celu strategicznym, również tu wymienione obszary działania stanowią tylko niektóre spośród wszystkich, które obejmuje on swoim zasięgiem.

3.2.3. Przedsiębiorczy Jarocin

Kolejnym celem strategicznym jest Przedsiębiorczy Jarocin. Poprzez ten cel Gmina Jarocin ma się stać atrakcyjna dla inwestorów. Poprzez realizację zadań z zakresu przedsiębiorczości możliwe będzie wsparcie dla rozwoju lokalnych firm, poprzez doradztwo, pomoc finansową oraz gotową powierzchnię do działalności (park przemysłowy, inkubator).

Globalizacja gospodarki prowadzi do lokowania działalności wytwórczej w miejscach o niskich kosztach pozyskania wykwalifikowanej siły roboczej i niezbędnej infrastruktury.

W rezultacie tego procesu inwestorzy przenoszą prostą produkcję do krajów na wschodzie, a w Polsce lokują się centra usług i produkcja wymagająca wysoko wykwalifikowanych specjalistów.

Reakcją na ten proces będzie wsparcie rozwoju własnych firm i stworzenie przedsiębiorczym mieszkańcom Jarocina dogodnych możliwości podejmowania działalności gospodarczej.

Służyć temu będzie stworzenie jednostki organizacyjnej np. Agencji Rozwoju Jarocina bezpośrednio odpowiedzialnej za rozwój przedsiębiorczości w Jarocinie, obejmującej swoim działaniem utworzenie:

- inkubatora dla nowych firm, powierzchni biurowych dla firm usługowych w centrum miasta i terenów dla działalności produkcyjnej w postaci parku przemysłowego,*
- parku przemysłowego,*
- przygotowanie i obsługę terenów inwestycyjnych,*
- wsparcie lokalnych firm,*
- pozyskiwanie inwestorów,*
- udział w projektach o znaczeniu regionalnym i lokalnym itp.*

Fakt, iż obszar o powierzchni prawie 8 ha w miejscowości Golina został włączony do Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVESTPARK” stwarza szansę na poprawę warunków do podjęcia i dynamicznego rozwoju działalności gospodarczej, szczególnie dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw. Stanowi to najważniejszy element napędowy regionalnej gospodarki Gminy Jarocin i pośrednio przyczyni się do utworzenia w okresie najbliższych lat nowych miejsc pracy na terenie Gminy szczególnie dla kobiet i młodych ludzi. Można tak stwierdzić, gdyż inwestycje lokowane w Specjalnych Strefach Ekonomicznych w Polsce rosną rocznie o ok. 30%, tworząc przy tym 50% wzrostu nowych miejsc pracy.

Projekt przyczyni się do zwiększenia zainteresowania inwestorów zewnętrznymi terenami jaki dysponuje Gmina.

Jednakże warunkiem lokalizacji nowych inwestycji, tworzących nowe miejsca pracy jest zapewnienie dostępności transportowej terenów potencjalnych inwestycji, odpowiednie uzbrojenie terenów inwestycyjnych, a także zapewnienie dobrze rozwiniętej pozostałej

infrastruktury technicznej, odpowiedniej jakości stanu środowiska przyrodniczego, poczucia bezpieczeństwa, warunków zdrowotnych mieszkańców i atrakcji kulturalnych.

Obecnie niewystarczający poziom inwestycji spowodowany jest przede wszystkim brakiem podstawowej infrastruktury technicznej. Jej brak wpływa negatywnie na wielkość wymiany gospodarczej, zmniejsza mobilność obywateli, a także jest główną barierą ograniczającą rozwój przemysłu handlu i usług.

Asystę i źródła finansowania nowych projektów dla nowotworzonych i rozwijających się firm zapewni rozszerzający ofertę usług JFPK. Kolejnym obszarem działań będzie oferta skierowana do pracowników pragnących uzupełnić lub zmienić kwalifikacje.

Monitorowanie zmieniających się potrzeb rynku pracy będzie podstawą zmian systemu kształcenia zawodowego z rozwojem oferty kształcenia praktycznego i ustawicznego. Prowadzone działania będą też najlepszą ofertą dla pozyskania zewnętrznych inwestorów którzy znajdą w Jarocinie wykwalifikowanych pracowników i dogodne warunki do przeniesienia działalności.

4. Realizacja strategii

Wizja, misja i cele strategiczne wytyczają piętnastoletni horyzont strategii. Praktyczna realizacja strategii nie może polegać na jednorazowym rozpisaniu działań na cały okres realizacji strategii i równomiernym realizowaniu wszystkich celów strategicznych. Realizacja nowej strategii będzie wiązać się z integracją systemu zarządzania strategicznego Gminą. Efektywne wykorzystanie posiadanych środków nakazuje realizację strategii oprócz o kroczące aktualizowane corocznie średniookresowe programy realizacyjne strategii - Plany Rozwoju Lokalnego (PRL).

Realizacja strategii oparta będzie o dwa zasadnicze założenia:

- priorytety rozwoju wynikające z wizji i celów strategicznych wyznaczać będą podejmowane działania,
- integracja systemu zarządzania rozwojem Jarocina poprzez procedury wspólnego przygotowywania projektów polityki finansowej, budżetu, WPI i planu realizacji strategii.

4.1 Priorytety realizacji strategii.

Cele strategiczne i wyniki oceny sytuacji Gminy są podstawą zidentyfikowania priorytetów, na których w najbliższych latach koncentrowane będą posiadane zasoby. Wyniki analizy SWOT przesądziły, że podstawą programu realizacji strategii Jarocina na kolejne lata są następujące priorytety:

- Jarocin - miejsce warte zamieszkania,
- Jarocin - dobre miejsce dla podejmowania działalności gospodarczej,
- Jarocin - miejsce gdzie każdy otrzyma szansę rozwoju,
- Jarocin - miejsce warte odwiedzin (zakupy, usługi).

W trakcie prac na strategią zdefiniowano kluczowe projekty dla realizacji celów strategii obejmujące:

- tworzenie powierzchni z obsługą dla nowo zakładanych firm;
- tworzenie obszarów uzbrojonych dla nowych inwestorów (Golina i kolejne);

- rozwój centrum usług poprzez wzrost powierzchni komercyjnych w centrum Jarocina;
- zatrzymanie młodych mieszkańców i przyciąganie nowych mieszkańców;
- uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej poprzez rewitalizację centrum miasta i lokalne centra osiedli i wiosek;
 - kultywowanie tradycji, architektury, i kształtowanie nowoczesnej przestrzeni publicznej wsi jarocińskich;
- rozwój zorganizowanej produkcji rolnej;
 - wsparcie dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i debaty publicznej;
- rozwój nowoczesnej infrastruktury (infrastruktura techniczna, drogi, telekomunikacja) dla mieszkańców i firm;
- zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji i kształcenia przez całe życie.

Podobne co do charakteru działania zgrupowane zostaną w następujących programach. Poniżej przedstawiono otwarty katalog programów grupujących projekty i działania pierwszego Planu Rozwoju Lokalnego:

J@rocin

Jarocin blisko

Samochodem i rowerem po Gminie Jarocin

Infrastruktura

Świat wokół nas

Bezpieczny dom

Razem możemy więcej

Inwestujemy w siebie

Nie zostaniesz sam

Po szkole i pracy

Gospodarny Jarocin

Zakres realizowanych w ramach programów zadań z harmonogramem ich realizacji będzie określać średniookresowy program realizacji strategii – Programu Rozwoju Lokalnego. Opracowanie szczegółowego programu może doprowadzić do zmiany struktury programów.

4.2 Zasady realizacji strategii

Osiągnięcie strategicznych celów rozwoju wymaga wieloletnich, konsekwentnych działań samorządu Gminy, przy współpracy partnerów reprezentujących inne podmioty sfery publicznej, partnerów gospodarczych oraz społeczności lokalnej. Najbardziej efektywnym systemem realizacji długookresowych strategii jest przygotowanie w Urzędzie Miejskim systemu planowania średniookresowego integrującego strategię rozwoju Gminy i polityki branżowe z rocznym planowaniem budżetowym poprzez kroczący, średniookresowy plan realizacyjny strategii rozwoju Gminy.

W latach dziewięćdziesiątych, samorzady polskie szeroko korzystały z doświadczeń krajów o ugruntowanej gospodarce rynkowej (w tym szczególnie miast amerykańskich i europejskich) w tworzeniu takich systemów zarządzania, które prowadziły do efektywnego wykorzystania posiadanych środków i poprawy poziomu życia mieszkańców oraz poprawy warunków funkcjonowania firm.

Dziś, w dobie globalnej konkurencji i przyspieszenia zmian gospodarczych, zachodzi konieczność wykorzystania tych doświadczeń i wypracowania takiego instrumentu, który pozwoli na nowoczesne zarządzanie rozwojem.

Kilkuletni, corocznie aktualizowany program rozwoju Gminy wypełnia tę potrzebę, dotyczy bowiem takiej organizacji i procedur zarządzania zintegrowanego, które integruje długofalowe cele strategiczne z średniookresowymi planami realizacyjnymi oraz pojedynczymi projektami i bieżącymi zadaniami samorządu. Stanowi jednocześnie impuls do mobilizacji wszystkich środowisk zainteresowanych świadomym i aktywnym kreowaniem rozwoju lokalnego.

Takie działanie powinno mieć charakter permanentny. Stąd widoczna jest potrzeba zinstytucjonalizowania kroczących, cyklicznie aktualizowanych Planów Rozwoju Lokalnego.

Plan Rozwoju Lokalnego jest programem specyfikującym w perspektywie średniookresowej cele i działania wynikające ze strategii. Program rozwoju opiera się na priorytetach i projektach mających kluczowe znaczenie dla realizacji strategii.

W oparciu o cele strategiczne i wyniki analizy sytuacji społecznoekonomicznej Gminy definiowane są priorytety, które precyzują cele strategii wyznaczając cele możliwe do realizacji w perspektywie najbliższych lat.

Priorytety mogą wprost wynikać z celów strategicznych i je precyzować, mogą być ich rozwinięciem lub połączeniem. Im większa liczba priorytetów zostanie przyjęta, tym bardziej będzie trzeba rozproszyć środki na ich realizację. Przeciwnie, im mniej wyznaczonych priorytetów, tym większa koncentracja zasobów na realizację wybranych kierunków rozwoju. Podobny cel może dać przypisanie priorytetom wag i kierowanie się nimi przy wyborze kluczowych dla realizacji Programu projektów i zadań.

Podstawowe założenia Planu:

- * wymiar czasowy – 5 lat,
- * kroczący charakter, aktualizowany corocznie,
- * oparcie prac nad Planem na zunifikowanych drukach (formularzach),
- * właściwie dobrane i klarowne kryteria selekcji projektów i zadań realizacyjnych,
- * wykorzystanie narzędzi informatycznych do tworzenia i aktualizowania baz danych,
- * wrażliwość na zmiany w sytuacji społeczno gospodarczej,
- * stałość procedur, narzędzi, uczestników,
- * szerokie konsultacje z interesariuszami.

Rola inicjatora, koordynatora Planu należy do samorządu. Burmistrz Jarocina osobiście i poprzez wydelegowanych do prac specjalistów ponosi odpowiedzialność za formalną organizację i przygotowanie Planu.

W całym procesie rozdzielono prace o charakterze przygotowawczym oraz koncepcyjnym – od podejmowania decyzji na różnych etapach przygotowania Planu.

Burmistrz Jarocina zapewnia rozwiązania organizacyjne potrzebne dla osiągnięcia celów strategicznych, ze szczególnym uwzględnieniem priorytetów dla bieżącego okresu operacyjnego, w szczególności dostosowanie potencjału kadrowego Urzędu Miejskiego i podległych mu jednostek oraz doskonalenie kwalifikacji personelu.

W zależności od potrzeb, Burmistrz Jarocina może powoływać zespoły zadaniowe, odpowiedzialne za planowanie i realizację programów lub poszczególnych zadań strategicznych.

Nadzór nad realizacją strategii sprawuje Zespół ds. opracowania Strategii Rozwoju Gminy Jarocin, która:

- opiniuje projekty planów operacyjnych,
- opiniuje roczne raporty dotyczące realizacji planu operacyjnego i strategii,
- tworzy warunki partycypacji społecznej w procesie realizacji strategii oraz monitoringu osiągniętych rezultatów,
- dokonuje okresowej oceny zaawansowania realizacji strategii, programów i wyników poszczególnych zadań oraz kieruje stosowne wnioski do Burmistrza Jarocina oraz Rady Miejskiej.

4.3 Zasady finansowania

Źródłem finansowania zadań strategicznych będą:

- budżet gminy,
- fundusz spójności oraz fundusze strukturalne Unii Europejskiej (do 2013),
- środki funduszy rządowych: NFOŚ, PFRON,
- uruchamianie rezerw tkwiących w majątku gminy,
- leasing,
- w miarę potrzeb kredyty (np. zabezpieczające wymagany wkład własny gminy).

Przy doborze projektów do realizacji w ramach Planu Rozwoju Lokalnego uwzględniane będą skutki finansowe realizacji projektów. Analizowany będzie wpływ projektów na wzrost dochodów mieszkańców i przedsiębiorców oraz wzrost wartości nieruchomości w Gminie i wzrost dochodów samorządu.

4.4 Monitoring i aktualizacja strategii

W fazie realizacji strategii główne zadania systemu monitorowania to:

- identyfikacja partnerów, obszarów, zasobów w regionie, które włączone w realizację strategii dadzą maksymalny efekt w relacji do zaangażowanych środków,
- analiza alternatywnych rozwiązań, uzgodnienie priorytetów i ich selekcja,
- definiowanie planu realizacyjnego,

- analiza nakładania się efektów projektów realizowanych w ramach różnych polityk sektorowych i programów horyzontalnych na osiągnięcie celów strategicznych i przybliżanie realizacji wizji strategii,
- kontrola procesu.

Przystępując do tworzenia systemu monitorowania należy wziąć pod uwagę, iż zanika tradycyjne podejście do monitorowania i zmienia się rola tego mechanizmu w systemie zarządzania strategicznego. Dotychczas monitorowanie było zorientowane na przeszłość i traktowane głównie jako mechanizm korekty błędów. Obecnie coraz częściej postrzega się monitoring jako pozytywny, zorientowany na przyszłość mechanizm mający identyfikować dynamicznie zmieniające się kluczowe wyzwania, pojawiające się szanse i definiować działania realizujące najlepiej priorytety polityki rozwoju.

Monitorowanie to ciągły proces obserwacji ewidencjonowania i oceny:

- zmian zachodzących w otoczeniu,
- efektów naszych działań.

Ewaluacja jest jednym z elementów systemu monitorowania i polega na ocenie:

- efektów pojedynczych działań i projektów,
- realizacji celów średniookresowych,
- realizacji celów długofalowych.

Podstawowym instrumentem monitorowania są wskaźniki. Wskaźnik jest wyznacznikiem stanu analizowanego zjawiska i może odnosić się do zmian zachodzących w otoczeniu jak i mierzyć efekty strategii na różnych poziomach jej realizacji.

W monitorowaniu zmian zachodzących w otoczeniu stosowane będą wskaźniki w zależności od celów i priorytetów strategii oraz dostępności danych dla planowania regionalnego. Plan Rozwoju Lokalnego określi szczegółowy zakres współczynników odnoszących się do:

- dostępnej infrastruktury i usług publicznych,
- sytuacji ekonomicznej regionu,
- zasobów i stanu środowiska naturalnego,
- sytuacji demograficznej,
- stanu i jakości zasobów siły roboczej,
- jakości życia mieszkańców i oferty usług dla odwiedzających,
- dostępności mieszkań i przestrzeni do prowadzenia działalności gospodarczej.

Ważnym zadaniem systemu monitorowania w tej fazie zarządzania rozwojem jest wzmocnienie horyzontalnej i wertykalnej integracji strategii. Służą temu techniki stosowane

w trakcie definiowania strategii i doboru projektów do programów realizacyjnych.

Dla przełożenia wizji w dół na cele strategiczne i działania służy hierarchizacja wskaźników i przypisanie w Planie Rozwoju Lokalnego:

- wskaźników oddziaływania do celów strategicznych,
- wskaźników rezultatu do priorytetów,
- wskaźników produktu do działań.

Dla integracji poziomej w ramach równocześnie realizowanych w ramach różnych programów działań służy dwustopniowy mechanizm selekcji zadań do programów realizacyjnych z wykorzystaniem wskaźników przyjętych dla różnych poziomów realizacji strategii. Projektów nie należy oceniać w ramach poszczególnych programów, ale według stopnia przyczyniania się do realizacji wskaźników dla wszystkich celów wyższego rzędu (np. priorytetów programu realizacyjnego strategii).

Raz w roku dokonuje się analizy i oceny postępów w realizacji zadań objętych planem operacyjnym (Planem Rozwoju Lokalnego), zamieszczając wyniki oceny w raporcie rocznym. Burmistrz Gminy zapewnia systematyczne gromadzenie danych niezbędnych do monitoringu rozwoju Gminy, ze szczególnym uwzględnieniem mierników osiągnięcia celów strategii.

W okresie poprzedzającym sporządzenie budżetu gminy, Burmistrz Jarocina dokonuje analizy i oceny realizacji strategii rozwoju gminy oraz analizuje zmiany uwarunkowań wpływających na realizację strategii. Wyniki analizy wraz z raportem rocznym dotyczącym realizacji Planu Rozwoju Lokalnego Burmistrz przedstawia Radzie Miejskiej.

Burmistrz Jarocina formułuje wnioski dotyczące aktualności diagnozy strategicznej Gminy i aktualności planu realizacyjnego strategii oraz zgłasza Radzie Miejskiej potrzeby dokonania zmian lub aktualizacji Planu Rozwoju Lokalnego.